

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500	1	"	"
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	1000	2	"	"
	2000	3	"	"
	3000	4	"	"
Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke	3	"	"
1 q buza egyenértéke novemberi fizetésnél	350,000 K.			
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 60,000 K.			

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-05

Időiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Egy évre ... 200,000 K	Egy évre ... 320,000 K
Félévre ... 100,000 "	Félévre ... 160,000 "
Negyedévre ... 50,000 "	Negyedévre ... 80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 99-32

TARTALOM:

- A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.
- A valorizáló javaslat. (Kégl János.)
- Az erdőbirtokhitel. (Kádár Károly.)
- Műtrágyázási kísérleti telep felállítása. (Sugár Jenő.)
- A Vaulx de Cernay-i uradalom. (Elek Ferenc.)
- Levelszekrény. (Szölő műtrágyázása.)
- Vegyes közlemények.
- Időjárás.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Kedvezményes vasuti jegyek közgyűlésünk és a gazdanapok alkalmából.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az OMGE közgyűlése, a GEOSz nagygyűlése és az ezzel kapcsolatos gazdanapok alkalmából felterjesztésünkre vasuti személyszállítási jegykedvezményt engedélyezett.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a MÁV és annak kezelésében lévő helyiérdekű vasutak vonalain bármely kocsiosztályra érvényes és 50% kedvezményre jogosít.

Az igazolványt, mely 1925. dec. 4-től 10-ig érvényes, egyesületünk titkársága minden OMGE-tagnak, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége tagjai által a GEOSz nagygyűlésére kiküldött képviselőknek megküldi, amennyiben eziránt az OMGE titkárságát (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) megkeresik és megkeresésükhöz egyidejűleg az igazolvány díja és költségek fejében személyenként 8000 koronát pénzben vagy postai értékjegyekben mellékelnek. *Igazgató.*

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földművelési és növénytermelési szakosztályának

folyó évi november hó 24-én (kedden), délután 4 órakor, a Köztelek székháza tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., I. em.) tartandó gyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A szakosztály újjalakulása.
2. A műtrágyahasználat kiterjesztése a többtermelés érdekében.
3. A Csanádmezei G. E. átírata a vetési bagoly-pille kártételének csökkentése tárgyában.
4. A kártékony rovarok ellen való védekezés szervezése és állása külföldön és Magyarországon, valamint a kártevők ellen való védekezés jövője. Előadó: *Jablonski József*, mezőg. kísérletügyi főigazgató.

Budapest, 1925. november hó 16-án.

Somssich László gróf s. k.
az OMGE elnöke.

A szakosztály ülésén érdeklődő vendégeket szívesen látunk!

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete.

A nyomott gazdasági viszonyokkal dacolva, küzdelmes munka eredményeiről számol be az az üzleti jelentés, amelyet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága a f. hó 25-én tartandó rendes évi közgyűlés elé terjeszt. Államháztartásunk pénzügyi egyensúlyának helyreállítása egyesektől és szervezetektől igen nagy áldozatokat és heroikus erőfeszítést követelt. Ennek árán sikerült az állami pénzügyek gyógyítása s a pénz értéke megszilárdult, de túlságosan igénybevett közzgazdaságunk kimerült, a vásárlóképesség megoszlott, a fogyasztás visszaesett, hitelviség nehezített reánk s emellett külföldi kereskedelmi összeköttetéseinket sem sikerült még felújítani. Az értékesítés terén tehát alig leküzdhető nehézségek jelentkeztek, a kivitel több vonalon megrekedt s vérkeringési zavarok jelentkeztek az ország gazdasági életében. Ez a funkciózavar kereskedelmi életünkre rombolóan hatott. Nem csak lejárt konjunkturákra alapított alakulatok tűntek el, hanem jól megalapozott, régi kereskedelmi vállalatok is megrendültek és megdőltek s kereskedelmi életünk a viharverte vidék bus-keszerves képét mutatja.

A mostoha viszonyok hatása alól a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sem vonhatta ki magát. Jelentős alkotások, nagyvonalú koncepciók megvalósítására nem nyílt alkalom — mondja a jelentés — kemény munkát rótt a szövetkezetre már az a feladat is, hogy üzleti összeköttetéseit fenntartsa, szervezetét tovább építse, működésének alapjait kiszélesítse, szóval mozgásban tartsa a fejlődés folyamatát, amelynek megállania nem szabad, mert az intézmények életében nincs stagnáció, csak esés van, vagy emelkedés. A Mezőgazdák Szövetkezete a kivételesen nehéz viszonyok között is megtartotta a fejlődés emelkedő irányzatát, mert működési körét a szükséghez képest kibővítette s a kiszélesített területeken új források feltárasával igyekezett pótolni az üzleti konjunkturák apadását.

Ebben a tekintetben különösen vidéki kirendeltségeinek fejlesztésével s az általuk elért eredményekben mutat fel jelentős sikereket. Az elmúlt évben a nyolcadik (Győrben létesített) kirendeltség is megkezdte működését és semmi sem bizonyítja jobban a helyi szükségletek kiszolgálására kiválóan alkalmas kirendeltségek hízagpótló hivatását, mint az a körülmény, hogy ilyen kirendeltség alakítását az ország minden részén, sőt még a megszállott területeken is maga az érdekelt gazdaközönség sürgeti. Reméljük, hogy a Szövetkezet ezeknek a kívánásoknak fokozatosan eleget tehet és ezen a módon üzletkört és áruforgalmát még nagy arányokban fejlesztheti fogja. Ennek a céltudatos igyekezetének csupán a Szövetkezet anyagi képessége vet időbeli korlátot és az a bölcs mértéktartás, amely a Szövetkezetet a terjeszkedő politikában is éppen úgy jellemzi, mint a kötelezettség-vállalások egész területén.

Ennek a megfontolt, reális alapon és etikai szellemen vezetett üzleti politikának tulajdoníthatjuk a Szövetkezetnek, a mai viszonyok között örvendetes és biztató eredményét. Számokban összegezve az eredményeket, következő képet adhatjuk a Szövet-

kezet múlt évi gazdálkodásáról. A Szövetkezet alapítókéje a múlt üzletévvel szemben 993.832,900 koronáról 1.604.887,400 koronára, taglétszáma pedig 5539-ről 6004-re emelkedett.

	1923/24. üzletévben	1924/25. üzletévben
Pénztári forgalom	317.194.417,903 K.	528.556.870,174 K.
Főkönyvi	862.808.740,882 "	1.873.469.883,881 "
Postatakarékpénztári forgalom	9.740.912,225 "	53.067.805,675 "
Eladott árak értéke	83.423.130,727 "	183.882.999,947 "
Betétállomány	339.540,569 "	4.433.543,683 "
Tartalékalap	330.000,000 "	960.000,000 "
Tagok vásárlási visszatérítési alapja	306.419,836 "	525.633,158 "
Nyugdíjalap	145.095,190 "	1.209.331,955 "

Az üzleti fejlődés eredményeinek kialakításában a szövetkezet valamennyi osztálya hathatósan közreműködött. A jelentősebb sikerek között meg kell említenünk, hogy az *árusztály* a műtrágya forgalmát megháromszorozta; a *szénosztály* bevezette a fővárosban a kis tételekben való forgalom lebonyolítását; a *szőlészeti osztály* a szövetkezet tagjait a napi árnál jelentékenyebben olcsó import rézgallalccal látta el; a *géposztály* különös eredményt ért el a Mezőgazdák Zuhatag-kutak forgalombahozatalaterén; a *magosztály* különös figyelmet szentelt a magyar termései takarmányrépamag propagálásának; a *borosztály* a válságos hitelviszonyok ellenére is megtartotta a hazai borkereskedelemben eddig birtkiváló helyzetét és különösen csemegeborainknak sikerült nagyobb fogyasztópiacot teremtenie; a *gabonaosztály* a rossz termései vidékek vetőmagszükségletének kielégítését teljes megelégedésre látta el; a *biztosítási osztály* mozgalmas üzletkört most is úgy bonyolította le, hogy a biztosítások elhelyezésénél elsősorban a Gazdák Biztosító Szövetkezetet vette figyelembe s végül a *közbizalmi sertéshizláló-telep* a hízalási évad alatt a szövetkezeti tagok rendelkezésére állott s tagjainak igen előnyös feltételek mellett hízalási előleget nyújtott.

Az élenk és sikeres üzleti tevékenység eredményeként ez évben 854.614,079 K. üzleti nyereség áll a közgyűlés rendelkezésére, amelynek felosztását az igazgatóság következőként javasolja:

Az üzletrészekre 5% alapszabályszerű és 5% felülosztalék	140.222,740 K.
Tartalékalap javára az alapszabályszerű 50%	357.195,669 "
Szövetkezeti közeloakra 2%	14.285,554 "
A tartalékalapnak 960.000,000 K-ra leendő kiegészítésére	266.804,331 "
Átvitel az 1925/26. üzletévre	4.678,015 K.

Az üzletrészek 10%-os kamatoztatásán kívül a lefolyt üzletévben a Szövetkezet 500 millió K. vásárlási visszatérítésben részesítette tagjait. Ez kétszertelenül olyan gazdasági előnyt jelent a tagokra, amelyet csak az altruista alapon működő szövetkezetek szolgáltathatnak. A vásárlási visszatérítés címén járó összeget azonban a múlt évi közgyűlés határozata értelmében a jogosult tagoknak üzletrészekben fogják kiadni, mindaddig, míg a visszatérítési összegekből keletkezett 2000 K. névértékű üzletrészek száma a tagnál az 1000 darabot el

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-84, 129-14, 129-15

VI., Vilmos császár-ut 65. sz.

Sürgönycim: „MAGELÉR” Budapest

FIÓKOK:

Sopron: Állatvérszépítő, Sopron. Sürgönycim: Vásárpénztár Sopron
Wien: „MAGALÉR” Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx.
Sürgönycim: „Magalér” Wien

! : : **Gazdatársadalmi intézmény** : : !
! | Hízalási hiteket előnyös feltételekkel folyósítunk ! |

Meghívásra szakértőnket a helyszínre kiküldjük!

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, 16, továbbá östöt árú adásvételével belföldön és külföldön, bizományos értékesítésével
Állatszállítványok címzendők:
Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros-Mahavásártér, Sopron, Wien, St.-Marx.
Sertészeknél: Budapest-Ferencváros-Sertésvásártér, Sopron, Wien, St.-Marx
Húszállítványok és östöt árú: Budapest-Központi vásárcsarnok

Mindennemű állatkivittelt legelőnyösebben lebonyolítunk

nem éri. Ezen a módon a Szövetkezet alaptőkéje gyarapodik, a tagok viszont — külön megterhelés nélkül — jól kamatozó üzletrészekhez jutnak.

A tagoknak juttatott előnyök felsorolásánál különös nyomatékkal kell megemlékeznünk arról, hogy a Szövetkezet nitelt igénylő tagjai javára kivételes előzékenységgel és áldozatkészséggel igyekezett kamatkövetelését leszállítani s közelebb igazodott a hivatalos kamatlábihoz, mint bármely más intézet. De nem szabad elhallgatnunk azt sem, hogy a szövetkezet tagjai tulságosan igénybeveszik a Szövetkezet hitelszolgáltatását. Semmiképpen sem kívánatos a Szövetkezetnek ezen a módon való tulságos igénybevétele, mert az olcsón élvezett áruhitel csak egyes tagok pillanatnyi érdekeinek kedvez, ám a Szövetkezet tőkeerejének aránytalanul nagy részét lekötö s elvonja olyan, másirányú felhasználástól, amelyből a Szövetkezet fejlődésére és a tagok egyetemére származna erőnyereség. Azért szeretjük remélni, hogy a Szövetkezetnek a tagok hitelszükségletével való aránytalan megterhelése csak a rendkívüli idők átmeneti jelenségei közé tartozik.

Mindent összevéve, örvendő meglepéssel vehetjük tudomásul a szövetkezet gazdálkodásának ezévi eredményeit és a szövetkezet böles és sikeres irányításáért elismerésünket elsősorban az elnökség előtt kell bemutatnunk, melynek élén Somssich László gróf nemes közéleti alakja áll. De őszinte elismeréssel kell adoznunk a Szövetkezet mindennapi munkásainak is, értvén ezek alatt a Szövetkezetet kipróbált, jeles tisztviselőkarát s különösen pedig a Szövetkezet első tisztviselőjét, Jeszenszky Pál vezérigazgatót, a Szövetkezet lelkét s mozgató erejét, aki a legnehezebb időkben példás odaadással, kemény derékkel, korrekt szellemben, hideg ésszel, de meleg egyszerűséggel, szerencsés intuiciójával állotta meg a helyét, vezetvén őt is az a lelki sugallat, ami a viharokkal küzdő hajó kapitányát: a kötelesség és a becsület.

A valorizáló javaslat.

Írta: Kégl János dr.

A pénzügyminiszter végre megismertette a nyilvánossággal a valorizáló javaslatot s ezzel véget vetett a jóslások és találgatások változatainak, amelyek különösen az utóbbi hónapokban ugyszólván napról-napra megismétlődtek és amelyeket rendszerint az értékpapírpiacon megfelelő árhullámlás kísérte.

A tőzsdei konjunkturák letűnése után a nagyközönséget hosszabb időn keresztül kevésbé érdekelte az értékpapírok árfolyamainak alakulása. Nem is volt miért, mert az ingadozások minimálisak voltak s a tendencia állhatatosan lefelé irányult. Csak néha-néha zavarta meg az értéktőzsde álmatagságát egyik-másik újabb keletű, kellőleg meg nem alapozott, tájékozatlanul, vagy olykor lelkiismeretlen vakmerőséggel vezetett vállalat bukása, amelynek papírjai azután hirtelen zuhantak az értéktelenség mélységébe.

Ebben a tőzsdei holt szezonban eleinte észrevétlenül, később mind szembetűnőbben kezdtek egyes spekulánsok a fix kamatozású papírokat, u. m. az államkötvényeket, valamint a zálogleveleket vásárolni. És amidőn e papíroknak már megfelelő tétele birtokukban volt, elkezdődött a fix kamatozású kötvények valorizálásának erőteljesebb hangoztatása. Ennek az akciónak kettős célja volt. Egyrészt az árfolyamok felhajtása, amely esetben, eltekintve minden egyéb eredménytől, már biztosítva van a nyereség, másrészt a kormánytól és a nemzetgyűlésnél megfelelő hangulatkeltés, amely, ha sikerre vezet, a papíroknak vásárlója így is meg fogja találni számítását.

A kampagnét nagyon ügyesen vezették. Szervezetet létesítettek, amelyben politikusok pártkülönbség nélkül résztvesznek. Előterbe állítják azokat az eseteket, ahol a hadikölcsönkötvények eredeti jegyzői szerepelnek, akik közül megint azokra hívják az előszeretettel, akik vagyonuk tetemesebb részét hadikölcsönbe fektették. Ugyancsak

előterbe állítják a gyámhatóságok által kiskorúak és gondnokoltak tőkéjéből vásárolt hadikölcsönöket, továbbá a katonai házassági biztosítók céljaira lekötött államkötvényeket és zálogleveleket. Ezek mögött a kötvénybirtokosok mögött sorakoznak azután fel azok, akikről beszélni kevésbé szoktak, mert valorizáló hangulat keltésére kevésbé alkalmasak, tudniillik, akik a kérdéses papírokat utólag spekulációképpen vásárolták össze és akiknek birtokában e papírok tetemesen nagyobb tömege van.

Az árfelhajtás, mint a napilapok tőzsdei rovata mutatja, nem volt sikertelen törekvés. E manőverhez hozzájárult ugyanis az, hogy a záloglevélki-bocsátó intézetek minden eshetőség ellen lehetőleg biztosítani akarván magukat, újabb felmondott zálogleveles kölcsönöket csak záloglevelekben nyilatkoztak hajlandóknak visszafizetésre elfogadni, másrészt maguk is vásároltak saját kibocsátású zálogleveleket, hogy egyrészt ezeket visszafizetést teljesítő üzletfeleiknek rendelkezésére tudják bocsátani, másrészt, hogy künn forgalomban lévő zálogleveleik mennyiségét apasszák és ezáltal az esetleges kockázatot esőkentsék.

Most a pénzügyminiszter által benyújtott s a nyilvánossággal megismertett javaslat mindezeket a számításokat keresztülhuzza és ha a nemzetgyűlés azon az államkötvények és záloglevelek nagyrésze említett birtokosainak javára változást nem tesz, az egész spekuláció összeomlik, fennmaradván természetesen a kormánynak az a szándéka, hogy a különös méltánylást érdemlő, a hangulatkeltésnél mindenkör előterbe tolt esetekről a lehetőség szerint gondoskodni kíván. A pénzügyminiszter a javaslat ismeretésekor — mint a napilapok írták — hangsúlyozta, hogy a kormány elhatározása nagyon komoly és súlyos megfontolások eredménye. Kétségtelen, hogy osztatlan tetszéssel nem találkozhatik, mert ellentétes érdekek állanak egymással szemben. A hitelezők és az adósok érdekei. Birálatot könnyű a javaslat felett mondani. De annál nehezebb, helyesebb, az általános nagy közérdekre célszerűbb megoldást találni.

A kormányjavaslat igen világos elvi alapon áll. Alapjondolata az, hogy készpénz, vagy pénzhelyettesítő értékek átengedéséből származó követeléseknél valorizálásnak helye nincs. Ugyanis a készpénz — nem érve természetesen a nemes ércpénzeket —, valamint a pénzhelyettesítő értékek a hitelező birtokában is devalválódhattak volna, tehát akkor sem jártak volna a hitelezők jobban, ha azokat az adósok nem engedik át, hogy azok fejében követelésük támadjon, hanem természetben megtartják. Viszont most sem járnak rosszabbul, ha az adós az így származó követelést névleg ugyanannyi, de nagymértékben devalválódott pénzzel fizeti vissza, mintha otthon őrizték volna. Sőt kamatot is kaptak.

Ezzel a felfogással szemben csak az az elvi alap következetes, amely éppen ellenkezőleg minden követelést valorizálni kíván. Ez azonban gyakorlatilag keresztülvihetetlen, különösen, ha visszamenő hatállyal képzeljük megvalósítani.

A pénz értéke a háború kitörése óta kezdett romlani. Visszamenő minden pénztartozás teljesítésére, amely azóta következett be és értékkiegyenlítést követelni, a gazdasági élet rendjének oly megzavarása volna, amely szinte lehetetlenné tenné minden szanalási akciót. Ha pedig ettől az elvi alaptól eltérve kompromisszumot keresünk, az már igazságtalanságokra vezet. Súlyosan sérti az egyenlő elbánás elvét, ha a zálogleveles kölcsönt az adós csak felértékelve fizetheti vissza, ellenben az olyan kötelezvényt, amelynek alapján nem bocsátott ki a forgalomba záloglevél, visszafizetheti simán névértékben. Eppen ugy igazságtalanság, ha a kötelezvényt valorizálva, ellenben a váltót vagy kereskedelmi utalványt valorizálatlanul fizetik vissza. Nehéz ellentmondás az is, ha az adósságot valorizálva kell visszafizetni, ellenben a betétet névértékben adják ki. A betétek felértékelése viszont valamennyi hitelintézet megrendülését, sőt összeomlását vonná maga után, mert adósaiktól nem bírná hasonlóképpen felértékelve szedni be kölcsönöit. Minden kompromisszum tehát

beleütköznék éppen úgy az osztó igazság elvébe, mint a gazdasági lehetetlenség áthidalhatatlan akadályába.

E gazdasági lehetetlenség legelsősorban magára az államkincstárra nézve áll fenn. Ismételtlen kimutatták már a Genfben is nyomatékosan kiemelték, hogy Magyarország oly mérhetetlen közterheket visel, amelyek fokozása a gazdasági egzisztenciák összeroppanása nélkül lehetetlenség. Az államadóságot bármily csekély felértékelése viszont egyedül a közterhek további emelése árán lehetséges, mert elvileg fel kell tételeznünk, hogy a költségvetés kiadási része a lehető legnagyobb takarékossággal van összeállítva, itt tehát az államkötvények birtokosainak javára további megtakarításokat tenni nem lehet. Viszont a bevételek emelése sem lehetséges, mert abban talán mindenki egyetért, aki a közterhek viselésében részt vesz, hogy azok további fokozása az adózók gazdasági tönkretételére vezetne.

Ebben a kérdésben tehát tulajdonképpen a közterhek viselőinek érdeke áll szemben az állampapírok birtokosainak érdekeivel. S bármily nehéz is a pénzügyi kormánynak a non possumust kimondani, felelőségének tudatában mást nem tehet. Csonka-Magyarország megtérve és száz sebből vérezve, nem bírja kártalanítani mindazokat a lakosait, akiket a háború és annak szerencsétlen befejezését követő viszonytársaságos idők csapásai sújtottak. Akik életüket, testi épségüket, egészségüket, vagy családfenntartójukat veszítették a háborúban, azokat kétségtelenül sokkal súlyosabb csapás érte és azokkal szemben is majdnem tehetetlen az állam. Holott minden megtakarítás elsősorban azok részére kell hogy essék. Azokat sem kártalanítja senki, akik földönfutókká lettek, mert nincs miből. A román megszállás okozta nagy károkat sem ad kárpótást senki. El kellett ezeket viselni anélkül, hogy bárkinek eszébe jutott volna e károkat az államkincstárral, vagyis a többi állampolgárral megfizetni. Egyedül az ingó tőke, ebből is csupán az ugynevezett fináncióke pretendálja, hogy abban az óriási világégésben, mely annyi más vagyoni és erkölcsi értéket semmivé tett, szenvedett kiárodását más vagyontárgyak birtokosai térítsék meg, tekintet nélkül arra, hogy ők maguk szenvedték-e és milyen természetű és milyen mértékű veszteséget.

Azzal ugyanis tisztában kell lenni, hogy a kormányjavaslatnak az értékpapírbirtokosok javára leendő bármiféle módosítása a közterhetviselő lakosság és ezek közt ismét legnagyobb mértékben az ingatlantulajdonosok számára jelent újabb súlyos terheket anélkül, hogy ők maguk más természetű, tehát nem értékpapíron alapuló követeléseiket felértékelve kapnak meg.

A pénztőkének egy újabb kísérlete ez, pozícióját javítani, a lefolyt évtizedben szenvedett veszteségeit áthárítani, amely kísérlet irányul mindenféle más formában jelentkező vagyon és jövedelem ellen. Kísérlet állami intézkedések segítségével megváltoztatni azt az egyensúlyhelyzetet, amely a különböző vagyoni erők között a gazdasági élet természetes folyamatának eredményeképpen kialakult. Megváltoztatni úgy, hogy annak gyümölcseiben a méltánylást érdemlő aránylag kisebbszámú esetek mellett a spekulánsok tömegei is részesüljenek. Hivatkoznak e részben különösen Németországra. Azonban szem elől tévesztik, hogy Németország ha szenvedett is veszteségeket, nem csonkított meg területének és lakosságának egyharmadára. Németországtól elvették gyarmatait, amelyek egy részét talán a locarnói egyezmény életbeléptetése után rövidesen visszakapja, de nem rabolták el bányáit teljes egészében, ásványait, sóját, fáját s Alföldjének legtermékenyebb öserejű földjét. Németországon nem uralkodott több mint négy hónapon keresztül a kommunista diktatúra. Németországot nem szállotta meg majdnem egészében idegen hatalom, mint beünket Románia. És végül Németország lakossága nem volt gátolva a maga romló valutáján idegen jó valutákat és más reális értékeket szerezni. A német valuta ugyan leromlott, sokszorta erősebben, mint a miénk, de Németország

FORDSON-TRAKTOR

raktárról azonnal szállítható

HALTENBERGER VILMOS

a FORD-gyárak autorizált képviselője

Tóledo: 66-15 Budapest, VI., Nagymező-u. 19.

Speciális szerelt gazdasági gépek: Oliver-cékek, tárcsásberendezések, tárcsás szikek, fűkaszák, burgonyakiszorító, kőrészberendezés

CHINOIN

GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R-T.

TELEFON: 85-30, 133-54, 163-36

Vértetvek, pajzstetvek ellen:

ENDA

téli permetezésre, lombhullás után.

ALMOLA

sebhelyek bekenésére.

Téli araszolók (zöld hernyók) ellen:

HIBERNA

enyvgyűrű.

Október-novemberben kell a téli araszolók ellen védekezni.

lakossága gazdaságilag sokkal jobban áll, mint Csonka-Magyarország polgársága. És éppen azért a német nemzet talán megbírhathat bizonyos felértékelést, az államkötvények és a záloglevelek kölcsönök bizonyos fokú valorizálását — amiből még ez is gyakorlati bebizonyításra vár —, amely Csonka-Magyarország lakosságát gazdaságilag tönkretenné. Mi a szétarabolás, a proletárdiktatura és a román megszállás folytán sokkal súlyosabb veszteségeket szenvedtünk, mint amit a német valorizálás jelent s e károkat főképpen az ingatlan vagyon és annak tartozéka; a gazdasági felszerelés, az élő és holt fundus instruktus, a gyárak és iparvállalatok gépezetei berendezései és nyersanyagai, valamint az áruaktárak szenvedtek. A készpénztöket sokkal könnyebben el lehetett rejteni, sokkal simábban át lehetett vinni az ország határára és így ezektől a veszteségektől inkább lehetett menteni. Ha a devalválódás folytán veszteség érte s ezért valorizálás formájában kárpótlást kér, akkor viszont kárpótolnia kellene valamilyen formában az országnak azokat a lakosait, akik nem tőkepenzük devalválódását fájallják, mert nekik ilyen soha nem volt, hanem egyéb károsodások folytán szenvedtek vagyoni romlást.

A kormány tudvalevőleg kijelentette, hogy az árverések és egyéb hasonló tőkének államkötvényekbe való elhelyezése folytán szenvedett károsodásán a lehetőséghez képest segíteni kíván. Minden más természetű változtatása a javaslatnak oly messzevágó következményekkel járna, amelyek szinte kiszámíthatatlanok, amelyek kétségtelenül meggátolnák a közterhek ismételt megigért és az adózók által sóvárogva várt leszállítását, sőt ellenkezőleg csak a közterhek további fokozása és behajtásuk szigorítása árán volnának elérhetőek. A pénzügyi kormányzat tehát számot kell vetnie, melyik a fontosabb állami érdek: az adózók további kímélése, vagy az államadóságok valorizálása? A javaslat arra mutat, hogy a kormány az előbbit tartotta a nemzeti gazdasági erejének regenerálása szempontjából fontosabbnak, mert tudja, hogy az előirányzatot meghaladó felesleg csak az adóbehajtás legszigorúbb eszközeinek alkalmazása folytán állottak elő, aminek ismétlése a lakosság meg nem bírhatja, annál kevésbé annak allandósítását. Bármily fájdalmas is ez a pénzügyi diagnózis az államkötvények birtokosaira nézve, az adózók e tekintetben bizonyára a pénzügyminiszternek fognak igazat adni.

Az erdőbirtokhitel.

Írta: Kaán Károly.

Ahhoz, hogy mezőgazdaságot üzhessek, alapfeltétel, hogy mezőföldem legyen. Az erdőgazdálkodáshoz ezzel szemben nemcsak erdőföld, hanem erdőállomány is kell. Ha csak erdőföldem van, először erdőt kell rajta teremtenem, jelentékeny arányokban kell abba beruháznom, hogy megvessem alapját az erdőgazdaság előfeltételének, az erdőnek. A jó siker biztonságával azonban gazdálkodást ezután is csak akkor kezdhetek, ha az ahhoz szükséges erdőállományok hosszú évtizedek múltán a kívánatos kort elérték s azokat erre alkalmasan neveltem fel.

Erdőgazdasági eredmények eléréséhez tehát nemcsak a talajtól kell várnom a hasznomat! A rendelkezésemre álló erdő gondozásában, fejlesztésében, gyarapításában, jövedelmezőbbé tételében és emellett, bár ezzel igen szoros kapcsolatban, az erdőtalaj gondos ápolásában, termőerejének fenntartásában és javításában rejlenek azok a feltételek, amelyekből jelentékeny részben az erdőgazdálkodás jó sikere függ.

A mezőgazdaság évente aratja termését, amelyből az év végére a munka és a tőke jövedelméről számol be. Itt tehát a jövedelmezőség számításánál első sorban a talajjáradék jön figyelembe. Az erdőgazdaságnál azonban, ahol a nagyjából kész értéktől talaj rendszerint nagyjából kész értéktől elválasztani nem lehet. A talaj és az erdő járadékában a gazdasági eredmények maximumának

biztosítása mindenestre a legjobb alapja az okszerű erdőgazdálkodásnak!

Jogosult kivételektől eltekintve a 80—120, sőt egyes ritkább esetekben a 150 éves*) gazdasági fordulókban nevelt szálérdők azok, amelyek az ilyen maximumot nyújtani képesek. Amelyek a gazdaságnak a legnagyobb jövedelmet biztosítják s amelyek úgy az esztétikust, mint a szociálpolitikust, de a pénzügyi embert is legjobban kielégítik. Ilyen erdőállományok felelnek meg legjobban a magángazdasági és a nemzetháztartási érdekeknek egyaránt.

Ez a magas kor, ez a hosszú, egy emberöltőt meghaladó, sőt egy-más esetben két nemzedék életkorát is elérő termelési forduló és a gazdálkodás előfeltételében az a szoros kapcsolat erdőállomány és erdőtalaj között, valamint az itt mellőzhető egyéb különleges körülmények okai annak, hogy az erdőgazdaság oly sok tekintetben elítél más gazdaságtól. Ez a magyarázata annak, hogy az erdőgazdaságot más elbánásban kell részesítenünk és másként is kell elbírálnunk, mint az őstermelés egyéb ágait.

Az erdő állományának fenntartásához, azok gondos ápolásához és neveléséhez, mint az erdőgazdaság nélkülözhetetlen előfeltételéhez, tehát már az eddig vázoltak okából, de sok egyéb tekintetből is, nemcsak magángazdasági, de igen fontos és sokféle nemzetháztartási érdekek is fűződnek.

Az erdő a legbiztosabb eszköze a konzervatív tőke gyarapításának s ezzel a nemzeti vagyon egy jól fundált tényezője. Jelentékeny forrása emellett az államháztartás annak a jövedelmének, amit az erdőbirtokból direkt és indirekt uton, többek között adó alakjában vár.

Az erdő az árvízveszedelem elhárításának fontos eszköze, a vizek mint energiaforrás biztosításának egyik alapfeltétele s a vízforgalom tartamosságát biztosító olyan faktor, amelynek a hegyvidéki erdőknél ilyen értelemben is nagy a fontossága! Az erdőnek tehát már közvetve is nagy jelentősége van a nemzeti munka előfeltételében!

Az erdő igen jelentős tényező a természet háztartásában; azért is, ha megsemmisítjük, az egyensúly felborul és annak káros következményeit legfőképpen a mezőgazdaság sanyli meg.

Az erdő a közegészség számottevő feltétele, pára- és határképző, szélvédő és árnyat nyújtó s legjobban eszköze a létért való küzdelemben kifáradt lélek felüdülésének. Etikai és esztétikai tekintetben, de egyébként is mindenképpen kultur tényező, mely a nemzetek története szerint a néplélek kialakulására is mindenkor jelentős befolyással van és volt.

Az erdő terméke a mezőgazdasági termelés nem nélkülözhető eszköze. Az erdő faja elsősorú kelleke sokféle ipari tevékenységnek, jelentős tárgya a kereskedelemnek s mindezt közvetlenül is fontos szerepe van a nemzeti munkában és ezzel a nemzet háztartásában.

Az erdőfenntartásról, az erdőben rejlő nagy nemzeti vagyon konzerválásáról s annak okszerű hasznosításáról a gazdaságilag konszolidált államok úgy tételek törvényekkel, mint a gazdasági és társadalmi térre is kiható rendelkezésekkel gondoskodtak. Sőt vannak nemzetek, amelyek e fontos gazdasági érdek felismerésével fiaikat már régibb idő óta a zsenge kortól igyekeztek az erdő iránt való szeretetben, az erdőhöz való ragaszkodásban, az erdő megbecsülésében felnevelni.

Nekünk is vannak törvényeink, amelyek az erdőfenntartás érdekeit szolgálják! Legfőképpen a már 45 évet meghaladott erdőtvényünk védi az erdőfenntartás érdekeit! Ennek megalkotásánál azonban a legjobb szándék ellenében annak idején leginkább a politika befolyásolta kedvezőtlenül a törvényalkotást és megakadályozta azt, hogy a törvénynek erdőt konzerváló rendelkezései szélesebb körre kiterjedjenek.

Ez a törvény ugyanis a közvagyon természetével bíró erdőknél kívül csak az úgynevezett „kötött” s ezzel egyben javarészt nagybirtokot fogadta védel-

*) A sárvári bajor kir. uradalom belterjes erdőgazdasága a tölgyet 160 éves korig tartja fenn. Spessart híres tölgyesében is 180 éves vágásfordulót alkalmaznak.

mébe, míg az úgynevezett „szabad forgalmu” birtokra — más országok idevágó törvényalkotásaival ellentétben — nem terjesztette, mert nem terjesztette ki az erdőfenntartás érdekeit szolgáló rendelkezéseket. Ugy indokolták akkor mindezt, hogy a magánjogokba való túlságos beavatkozás lenne, ha szélesebb körben, illetve általánosítottan rendelné el a törvény az üzemtervszerű gazdálkodást!

Ezzel szemben most 46 év múltán megállapítjuk, hogy a magánjogokba való és nemcsak közgazdasági, de a messzebb látó és jól felfogott magángazdasági érdekekből történő, egyben pedig a különleges körülmények által igazolt beavatkozásnak, a hitbizományi, az egyházi stb. erdőbirtokokon vagyonkonzerválás lett az eredménye. A többi erdő fölött való rendelkezésnek más nemzetek idevágó előírásaitól elütő teljes szabadsága pedig békebeli koronákban is egy milliárdos magán- és vele egyben nemzeti vagyon pusztulására vezetett.

Allítom, hogyha akkor kötelezően általánosították, illetve általánosították az erdő üzemtervszerű használatát, az ekként bizonyára konzervált erdővagyon megmenthette volna az azóta anyagilag tönkrement középosztályunk számottevő részét!

Tehát csak bizonyos erdőkategóriák fennmaradását biztosították, illetve biztosították annakidején, míg a többi erdő lepusztítását a véderdők kivételével nem korlátozta a törvény s csak arra kötelezte az erdőbirtokost, hogy az u. n. feltétlen erdőtalajon álló erdő földjét újra beültetni köteles.

Azonban a törvénnyel konzervált erdő gazdasága sem tartott mindenütt lépést az ország gazdasági fejlődésével. Azok a sajátos körülményeink, amelyek között a mi birtokosostályunk eddig nagyrészt a mezőgazdasági birtokán is idegenkedett a belterjesebb gazdálkodástól, az erdőbirtokokon még inkább éreztetik káros hatásukat.

Megállapíthatjuk, hogy — kevés, de igen tiszteltetreméltó esetek kivételével — az erdőbirtokok legfőbbje mind a mai napig nélkülözi az okszerű beruházásokat. Még a hitbizományi és egyházi birtokok nagy részén sem végeztek olyan irányú befektetéseket, amelyek azok belterjesességét jelentékenyebben fokoznák! Azon a kevés helyen pedig, ahol beruháztak, azt eddig többnyire nem olyan arányokban tették, amint azt a gazdasági okszerűség az utolsó évtizedekben megkívánta!

Pedig elképzelhető-e egy gazdasági üzem belterjes fejlődése ott, ahol a birtokot csak használják, abból csak jövedelmet húznak, azonban abba a gazdaság fejlesztésére belé nem, vagy csak alárendelt arányban fektetnek.

Ezért azután sok helyütt minden ápolás, gondozás és hasznos művelés nélkül nőtt fel az erdő. Megfelelő felszerelés nélkül technikai kivitelű szállítási eszközök és egyéb berendezések hiányában van még ma is az erdőbirtok.

Nincs és nem lehet abban a kívánatos arányú gazdasági tevékenység, amikor megfelelően hozzá sem férhető az.

Ilyen esetben azután legtöbbször csak ott használják és vágják nagyrészt tarra az erdőnek azt a bizonyos részét, mely tervszerűen esedékes, míg egyebütt szünetel minden gazdasági munka.

Nem itt a hely, hogy az ilyen irányú kezdetleges gazdasági tevékenység sokféle és messze időkre kiható hátrányait felsoroljam. Hosszúra nyúlnék fejtegetésem.

Való igaz, hogy az efféle eljárás a legkevesebb gonddal terheli az erdőbirtokost és a legkevesebb forgatókét igényli. Természetes azonban az is, hogy a minden éves fatermés úgy mennyiségében, mint az abból várható bevétel mértékében is messze elmarad egy belterjes erdőgazdaság eredményeitől.

Az erdőbirtokos emellett így is meg tud felelni a törvényes előírásoknak; s mert a legutóbbi időkig így is látta valamelyes hasznát az erdőnek, eddig legtöbbször nem is törekedett körültekintőbb eljárásokkal belterjesebbé tenni az erdőgazdaságot. Természetes emellett az is, hogy az erdő esedékes vágásait rendszerint lábon vásárlónak sem állhat érdekében, hogy más és olyan maradandó értékű berendezéseket létesítsen, más és megfelelőbb gazdasági eljárásokat

FORDSON-TRAKTOR azonnal szállítható raktárunkból **MELIS és PINTER, SZOMBATHELY** a FORD MOTOR COMP. autorizált képviselője.

MELIS és PINTÉR, Budapest, V., Széchenyi-u. 3.

MAGO-MOBIL VILAGHIRŰ AGGREGATJAINKAL meglevő GAZDASÁGI KISVASUTJÁT MOTOROS-ÜZEMRE átalakítjuk! **TEHERAUTÓK** MOTOROS LOKOMOTIVOK SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK GAZDÁKNAK HITELRE! **TESSÉK ISMERTETÉST KÉRNI** TÁVIRATI CIM: 7332 **MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-I. DAIMAGPUCH, BUDAPEST** AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72 Magyarország előadai központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

alkalmazzon, mint aminők üzleti érdekeinek megfelelnek.

Sajnos, hazánk erdőbirtokainak egy még számottevő részén ma is ez a helyzet, ami azután az ország mai közgazdasági viszonyai mellett nem egy esetben nehéz körülmények közé juttatja a birtokost is.

Az igazság kedvéért le kell azonban szögezni azt is, hogy ennek a helyzetnek a megteremtésében a nyugat országai ezirányú előrehaladásával szemben, egyfelől a közforgalmi eszközeink itt-ott még gyér hálózata, másfelől közutaink jó részének kezdetlegessége is jelentékenyen befolyásolta és némely helyütt befolyásolja még ma is az erdőgazdaság belterjességének kifejlését. Közutaink sok helyütt gyarló állapota bizonyos körülmények között már magában is megbénítja az erdőgazdaságot és igen nagy akadályokat gördít az erdei termékek szállítására, ami azután a közforgalmi vasutakig kívánatos akadálytalan forgalom lebonyolítása érdekében bizonyos esetben hosszú vonalú erdei vasutak kiépítését jelzi kívánatosnak.

Ezt a most vázolt helyzetet azonban hazai viszonyainkra épp úgy nem általánosíthatjuk, amint egy-némely esetben nem találjuk más akadályt sem a belterjes erdőgazdaság kialakulásának.

Mindenesetre másként fejlett ki az erdőgazdasági tevékenység Európa nyugati részén! Így a német birodalomban már szinte egyáltalán nem látunk hozzáférhetetlen, feltáratlan erdőket, annál kevésbé vannak is indokolt esetben és más formában, semmi esetre sem olyan területi arányokban és sohasem olyan szemtelenségű és esztétikai érzést bántó végrehajtásban, mint nálunk még nem egy esetben. Manapság ott már a közvélemény, mint élő tilalom, akadály minden ilyen drasztikus és egyben természetellenes, de nem is okszerű s a lelket legkevésbé gyönyörködtető eljárásnak.

Az erdőgazdasági tevékenység ott az idők során megvetett és helyesnek talált alapon egy, a részletkérdésekben bár változó, de a főbb vonásokban eléggé kialakult irányt követ. Ennek szolgálatában pedig az üzemtervek is már régebbi idő óta az erdő állománya fatömegének pontos számbavétele mellett, az egyforma tömegtermés biztosítását, a természet rendjének igen megfelelő s az erdő fái fokozatos kihasználásával kapcsolatos formákban segítik elő.

A gazdasági tevékenységet ezek szerint nem szorítják területi arányokban szigorúan körülírt vágások határai — vagy képletesen szólva — a sakk-tábla kockáinak szűk keretei közé, hanem abból az alapgondolatból indulnak ki, hogy az évi fatermés használata az érett állományoknak körültekintően végzett fokozatos ritkítása mellett nagyobb területen folyjék és a választott gazdasági eljárásoknak megfelelő formában az erdő nagy részére terjedjen ki.

Ez a rendszer azonban szinte magában rejti az erdő feltárássának az előfeltételét. Kifejezetten megkívánja az okszerű beruházásokat, mint a belterjes erdőgazdaság segédeszközeit. Mert az erdőfeltárást nyit utat az intenzív gazdasági tevékenységhez, az erdőgazdaság belterjességének fokozásához s a jövedelmezőségnek olyan emeléséhez, mely a tulajdonos anyagi érdekeit is legjobban kielégítheti.

Ez a rendszer a tarra vágás esetében alkalmazni kényszerült mesterséges felújítás és főleg a manapság költséges ültetés helyett, ahol csak helyén való, tehát indokolt és arra mód is van, az ottani közfelfogásba is átment irányzatnak megfelelő természetes felújítást támogatja és szorgalmazza. Módot nyújt egyáltalán azoknak a gazdasági eljárásoknak az üzéséhez, amelyek a Közjónak, de még az esztétikai érzésnek az erdő használatához fűzött követelményeit is biztosítani képesek.

Nem itt a helye annak, hogy az ilyen eljárásokkal kapcsolatos azokat az erdőhasználati és felújítási módokat ismertessem, amelyekkel a természet törvényeinek követése mellett a legegészségesebb és szokatlanul nagy fatömegű erdőállományokat javarészt költség nélkül nyílik mód telepíteni és felnevelni; s amelyekkel az erdő fokozatos, ugyyszólván állandó használata mellett a többtermelésnek és a

jövedelem fokozásának problémáját a németek oly szép sikerrel oldották meg.

Kiegészítésül azonban az elmondottaknak, rá kell még arra is mutatnom, hogy az ebben a rendszerben üzött erdőgazdaság biztosítja az erdőtalaj jókarban tartását s az erdő faállománya állagának nemcsak minden időre való fenntartását, de elősegíti mennyiség- és minőségbeli emelését is s mindezzel az erdőt a köz- és magángazdasági érdekek javára értékesebbé, hasznosabbá és jövedelmezőbbé tudja tenni. Előfeltétele azonban, hogy az erdőbirtokot szállítóeszközökkel hálózunk be s azt a gazdasági ellátás szolgálatára berendezzük és egyben hozzáférhetővé tesszük; amittől ilyen előnyök mellett az erdőbirtokos nem is vonakodhatik.

Magának az erdőfeltárásnak különben nemcsak erdőgazdasági jelentősége van, de egyéb közgazdasági fontossága is oly kiváló, hogy azt rövid vonásokkal méltatni alig lehet. Módot nyújt jó utak esetében többek között kétszer akkora teher szállítására és az állatkimelésre, bármily tömegű anyagtermés szabott határidőre való leszállítására, főleg pedig az erdei vasutak útján. És módot nyújt mindemellett arra is, hogy az erdő minden időben és egyformán hozzáférhető s abban a gazdasági eljárások az év minden szakában és minden akadály és nehézség nélkül gyakorolhatók legyenek.

Tehát az okszerű beruházások mérvétől függ az erdőgazdaság belterjességének kifejlődése, a többtermelés és a több jövedelem biztosításának lehetősége. A beruházások biztosítása pedig nyilván hitel-probléma, amit az erdőbirtokosok kérdéseinek rendezésével oldhatunk meg.

Ha pedig az erdőbirtokosok kérdése megoldható, megszűnnek azok a korlátok, amelyek eddig az egyházi, a hitbizományi és egyéb kötött forgalmu birtok intenzív gazdaságának útját állták.

Attól a javadalmasztól ugyanis, aki rendszerint éltekorában jut a stallummal járó egyházi vagyon hasznélvezetébe, nem igen várhatjuk, hogy főleg kezdetben a házilagos gazdálkodáshoz szükséges elég nagy forgótőkével rendelkezék és emellett sajátjából nagy összegeket költsön beruházásokra, mindezzel pedig a gazdaság belterjességét fokozza.

A kiadásai fedezéséhez jövedelmet vár; befektetések és lehetőleg minél kevesebb kiadás nélkül és addig, amíg a birtok felett rendelkezik, beruházásokra kevésbé gondol és effélékre nem is nagyon gondolhat, mert a megkívánt összegek fölött nem rendelkezik.

Akkor azonban, ha az erdőgazdasági hitel biztosításának lehetősége megnyílik, nem lesz nehéz meggyőzni ugyanazt a javadalmaszt, hogy erdőgazdasága belterjességének fokozása érdekében beruházási célokra nagyobb arányú hitelt vegyen igénybe, mert ennek hasznát a legrövidebb időn belül maga is látja, terheinek aránylagos részét pedig átháríthatja jogutódaira, akik a terhek arányában a nagyobb haszonnak még bizonyára fokozottabb mértékben lesznek részesei. Természetesen nem lesz akadálya annak sem, hogy ha az erdőgazdaság üzéséhez elég forgótőkével nem rendelkezik, azt ilyen uton biztosítsa!

Ha bizonyos mértékig más formában is, de ugyanez áll a hitbizományi birtokokra. Azoknak hasznélvezői is a legritkább esetben vállalkoznak arra, hogy akár a birtok jövedelméből, akár egyéb magánvagyonukból olyan mértékű beruházásokat végezzenek, amelyek egészükben rendszerint csak a hasznélvezetet meghaladó időben amortizálódnak. Amde ha megvan a lehetősége annak, hogy az erdőbirtokos hitellel megterhelhesse és ezáltal a birtokaik gazdaságát belterjesebbé tehesse, jövedelmeit pedig számottevően fokozhassák, bizonyára nem fognak késni a beruházásokkal és ezek útján a belterjesség fokozásával, hogy ekként a hitbizományi vagyonok nagyobb hasznát lássák!

Mind az ideig felsoroltak vonatkoznak a községek, a városok, a közbirtokosságok s az egyéb morális testületek és intézmények erdőbirtokára is, ha nem is mindig egyazon értelemben. És vonatkoznak a szabad forgalomú, tehát magántulajdonu birtokokra is.

Utóbbiakat, amint azt már az előzőekben kifejtettem, a fahasználatok arányaiban nem korlátozták törvényes intézkedések s ez volt oka az ilyen tulajdonjogi erdők egy igen jelentékeny része elpusztulásának. Ha ugyanis a tulajdonosnak a birtok rendes hasznáin felül bármi okból nagyobbarányú bevételre volt szüksége, mindig az erdőállomány állaga szenvedte meg azt, mert üzemtervszerű megosztás nélkül s az erdőtöke folytonos fogyasztása mellett, akkor és annyit vágott és adott el faállományából, amikor és amennyit anyagi szükségletei fedezésére kívánatosnak látott.

A kormány már a háboru végén, Serényi Béla gróf földművelésügyi minisztersége idejében rendelettel állította meg ezt az erdőpusztítást és kimondotta azt, hogy csak a gazdasági okszerűség arányában engedje meg a magánbirtokon is a fahasználatokat. Az erdőpusztítás tehát az ilyen jogi természetű birtokokon megszűnt a tőkeszerzés forrása lenni és a közterhek emelkedésével a még megmaradt ilyen erdőbirtokokon is előtérbe jutott a belterjesebb erdőgazdálkodás szükségessége s az ehhez kívánatos feltételek biztosítása is. Gondoskodott ezenkívül a kormány olyan üzemrendezési előírásokról is, amelyek a fahasználatokhoz szabadabb mozgást engedve, a belterjes erdőgazdálkodás eljárásainak korlátokat semmi irányban nem szabnak.

Mindezek az eddig vázolt körülmények természetesen mind jobban sürgették az erdőbirtokosok kérdéseinek rendezését, amit azután a törvényhozás az „erdőbirtokosok”-ról szóló és legutóbb életbe léptetett 1923. évi XXI. törvénycikkkel biztosított is.

Ennek a törvényalkotásnak a körülményekkel kellett számolnia, hogy a pénzintézetek eddig rendszerint csak az erdőtalajra adtak hitelt, az erdőállományra pedig azért nem, mert utóbbit nem tekintették az ingatlan elválaszthatatlan tartozékának és annak fennmaradásához nem volt meg a kellő biztosítékuk. Miután pedig a jórészt csekély értékű talajt rendszerint nagy értékű erdő borítja, világos, hogy az erdőbirtokosok eddig számbajelölhető hitelt felvenni nem lehetett.

A kormány vállalja most a törvény felhatalmazása mellett a kölcsönrel megterhelni kívánt erdők állományának fennmaradását, illetve azok tervszerű használatát s a törlesztési részletek meghatározott időben való lefizetését.

Gondoskodnia kellett azonban a törvényalkotásnak mindennek okából arról is, hogy az esetben, ha az állam ilyen jótállása mellett a birtokos a szabott feltételeknek meg nem felelne, a garantált törlesztést a lefizetés tartamára szükséges, tehát időleges állami beavatkozás mellett biztosítani lehessen.

Ezzel az eshetőséggel ugyan számolnia kellett a törvényalkotásnak, — érvényesítésére azonban előreláthatólag és remélhetőleg alig kerül a sor.

Hitelviszonyainknak az összeomlás óta bekövetkezett rendezetlensége nem adott eddig módot a mezőgazdasági, annál kevésbé az erdőbirtokosok érvényesítéséhez, a javuló gazdasági helyzet azonban ennek a lehetőségét a beavatottak véleménye szerint már a közel jövőre kilátásba helyezi.

Ennek bekövetkeztével pedig módot nyújt majd erre a legutóbb életbeléptetett és végrehajtási utasítással ellátott törvény, mely mindenestre elő fogja segíteni az erdőgazdaság belterjességét és jelentékeny eszköze lesz a magyar erdők fenntartásához fűzött fontos nemzethaztartási érdekek biztosításának.

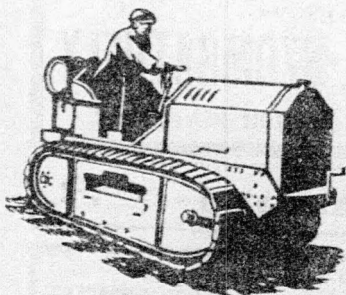
Mütrágyázási kísérleti telep felállítása a termésátlagok fokozása érdekében.*)

Az ország termésátlagainak fokozása érdekében nagyon célrányos volna olyan szemléltető, oktató gazdaság létesítése, melynek megtekintése alkalmas adna a gazdáknak arra, hogy ugyanazon a talajon

*) Eszrevétel nélkül közöljük abban a reményben, hogy olvasóink, elsősorban a mütrágyaérdeklősök hozzájárulnak a kérdéshez.

Szerkesztőség.

LÁNC TALPAS
28 és 50 HP

WD-TRAKTOROK
TRAKTOR

35 HP MOTOREKÉK 80 HP

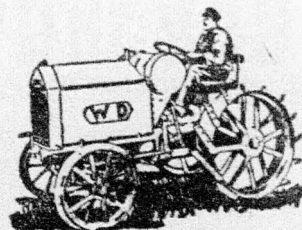
WD-„HANOMAG“ legjobb német gyártmányú traktorok, LÁNC TALPAS vagy KERÉKES kivitelben és különböző telerőteljesítménnyel. Mindenkinél módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajviszonyainak a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktorra költségmentesen tesszük ajánlatot, gazdaságuk üzemviszonyainak helyszíni megtekintése után.

Kérjen árajánlatot!

Állandó nagy raktár **WD**-gépekben és alkatrészekben!

„LIGO“ R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31.

TELEFON: 184-II
Sürgőnyoim: LIGORT, BUDAPEST

KERÉKES
28-32 HP

amelyen az ország niok kel Kérdés hogy ki tulajdoni Előszö tal vagy kell feki különféle ügyes-ba füst alatt Másod tőleg töb szükségse letek kü lennének egyébkén gozott re dalkodás, kísérletek sebbnek

összehasonlításokat tehessenek az ősdi, mondjuk népies és a modern, szakszerű talajművelés között, továbbá, hogy személyesen meggyőződhesse azokról, hogy az istállótrágya, sok esetben a zöldtrágya, továbbá a műtrágyák helyes alkalmazásával, valamint alkalmas helyeken mesterséges öntözésekkel a termések mennyire fokozhatók.

E célból létesítendő gazdaságban bemutatandó lenne ugyanazon a talajon, egymásmelletti kis parcellákon, hogy a növények fejlődésére oly fontos tényezők: a talaj halmazállapota (strukturája), nedvessége, az egyes fontosabb növényi táplálékanyagok jelenléte, illetve hiánya a termés nagyságára mily nagy kihatással vannak, továbbá, hogy a földből hiányzó táplálékanyagokat, hogy és miként lehet és kell az istállótrágya helyes, de amelletttakarékos felhasználásával pótolni, illetve a kevesebb istállótrágya hatását miként lehet a helyesen megválasztott műtrágyák alkalmazásával kiegészíteni, sőt fokozni.

Ugyanekkor a látottak hatása alatt ott a helyszínen népies előadások keretében tanítva, tanácsot adva, meggyőzve őket a régi gazdálkodási mód helytelenségeiről, meg kellene mutatni azt az utat,

és trágyázási rendszer szerint folynék, csupán a kísérletek elvégzésére kapcsolhatnák ki minden évben más-más egy-két tábla.

A végzendő és bemutatandó számos összehasonlító kísérlet közül az alább bemutatott egyik terv szolgáljon tájékoztatásul. (Lásd a 115. sz. képet.)

Az első hasámban levő parcellák csak úgy lennének megművelve, bevetve, a növény tovább művelve, ahogy általában, tisztelet a kivételnek, a kisgazdák szokták. Ez a parcellasorozat azért lenne szükséges, hogy a gazdák az így, tehát jól-rosszul megmunkált föld természetét összehasonlíthassák a következő oszlopok parcelláiba vetett ugyanazon növények fejlődésével, termésével.

A második oszlop ugyanolyan növényekkel bevetett parcellái, a szakszerűen megmunkált földben elvetett, gondosan tovább ápoltt növények fejlődését mutatnák be. Ezen a helyen esetleg a legújabb különleges talajművelő eszközök munkájának az eredménye is bemutatható lenne.

A következő oszlopok parcellái ugyanolyan talajművelésben részesülnének, de ezenfelül a képszerint különféle műtrágyával és istállótrágyával is meg lennének trágyázva.

és műtrágya helyes alkalmazásáról, avagy az öntözés folytán származott több tiszta jövedelemről is meggyőződést szerezhethetnének gazdáink s ez még jobban arra serkentené őket, hogy otthon hasonló kísérletekkel ők is megállapítsák, hogy a gazdaságukban az istállótrágya mellett mely műtrágyák alkalmazása lenne megokolt. Ennek eredménye lenne a műtrágyák használatának nagyobb elterjedése, természetlagainak emelkedése, amely nem jelentene mást, mint Csonka-Magyarország gyorsabb talpraállítását.

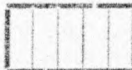
Már most, ha elismerjük azt, hogy egy ilyen gazdaságot létesíteni megokolt, a másik és azt hiszem nehezebbik kérdés az, hogy ki is létesítse azt?

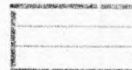
Itt elsősorban régi szokásunkhoz híven az államra gondoltam, csak hogy az állam mai súlyos pénzügyi helyzete ennek megvalósítására sok reményt nem nyújthat. Másodsorban megvallva, több reménnyel a műtrágyagyárakra gondoltam, abból indulva ki, hogy a műtrágyák nagyobb fogyasztása az ő érdekük is lenne és minthogy ezenfelül még, ha a gazdaság helyesen lenne vezetve, a befektetett tőke a gazdaság tiszta jövedelmében is meghozná kamatát.

Ha ez a gazdaság hosszabb lejáratu bérlet alapján létesítenék, akkor nem igényelné tuiságos nagy tőkét.

115. sz. kép. Összehasonlító kísérleti telep tervrajza.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	oszlop
	Népies művelés	Szakszerű talajművelés, mindenféle trágya nélkül	Csak nitrogén-műtrágya	Csak kálium-trágya	Csak foszfor-műtrágya	Nitrogén- és kálium-trágya	Nitrogén- és foszfor-műtrágya	Káli és foszfor	Nitrogén, káli és foszfor	Istállótrágya	Istállótrágya és kálium-trágya	Istállótrágya és foszfor-műtrágya	Istállótrágya, káli- és foszfor-műtrágya	
Buza	1a													Öntözés nélkül
	1b													Öntözéssel
T. árpa	2a													Öntözés nélkül
	2b													Öntözéssel
Tengeri	3a													Öntözés nélkül
	3b													Öntözéssel
stb.														

 Szakszerűen művelve, öntözés nélkül.

 Szakszerűen művelve, öntözéssel.

amelyen először is saját érdekükben, azonkívül az ország mielőbbi talpraállása érdekében haladniok kell.

Kérdés, milyen legyen ez a létesítendő gazdaság, hogy kitűzött céljának legjobban megfeleljen. És talajdonképpen ki létesítse azt?

Először is e gazdaságnak a fővárosához közel, vasutal vagy villamoson könnyen megközelíthető helyen kell feküdnie, hogy a gazdák tenyésztésük, különféle kiállítások stb. alkalmával, valamint amikor ügyes-bajos dolgaikkal a fővárosba kerülnék, egy füst alatt e gazdaságot is megtekinthessék.

Másodszor kívánatos lenne, hogy e gazdaság lehetőleg többféle (agyag, homok) talajjal, az öntözéshez szükséges vízzel rendelkezzen, mert ezáltal a kísérletek különféle talajokon, öntözéssel is egybekötve lennének bemutatathatók. A gazdaság többi részén egyébként az ottani viszonyoknak megfelelően kidolgozott rendes üzemterv szerint vezetnék a gazdálkodás, s az a különböző parcellákon végzett kísérletekből leszűrt tanulságok alapján a leghelyesebbnek és legjövődelmesebbnek talált talajművelés

Végül, hogy különösen száraz években a víz fontossága is szemléltethető legyen, továbbá mert a műtrágyák sok esetben csak a talaj kellő nedvessége esetén bírták kifejtetni kellő hatásukat, az összes kísérletek öntözés nélkül, valamint öntözéssel együtt is bemutatandók lennének.

A következő évben pedig ugyanezekben a parcellákon a műtrágyák utóhatását lehetne kipróbálni. Minden évben más és más gazdasági növényekkel kellene végezni a gazdaság homokos részén, hoi a műtrágyák hatása a homokon, valamint a zöldtrágyával kapcsolatosan lenne bemutatandó. Más alkalommal pedig aziránt lehetne kísérleteket tenni, hogy az egyes műtrágyaféleségek hatása hogy nyilvánul, a műtrágyákat milyen mennyiségben, egymással és istállótrágyával mily arányban kell alkalmazni, hogy az a leggazdaságosabbnak bizonyuljon.

Ha az elvégzett számtalan kísérlet eredményeiről azonfelül még pontos, tárgyilagos jövedelmimérlegeket is készítenének, a jobb talajművelés, az istállótrágya

Ezt a tőkét pedig a műtrágyagyárak, esetleg az öntözőberendezés terjesztésével foglalkozó egyik társulat bekapcsolásával részvénytársasági alapon még a mai nehéz pénzügyi viszonyok között is könnyen előteremthetnék. Sugár Jenő.

Vaulx de Cernay-i uradalom (Franciaország).

47 kilométernyire a francia fővárostól, Rambouillet városka határában van a dr. Rothschild Henrik báró Vaulx de Cernay-i 9000 hektár területű uradalma.

Az uradalom területén tavak és folyóvizek, fennsík, kellemes földhullámok, erdőkkel és szántófölddel váltakoznak. Az altalaj kavicsos és ez az utak jó karbantartását megkönnyíti, de viszont a szántóföldek a mieinkkel nem vetekehetnek. Csapadék több van, mint nálunk. Elsőrendű legelői és kaszálói, a magas színvonalú állattenyésztés alapvető rugói. Sok állat, elegendő trágya folytán, ottani viszonyokhoz mérten jó a termés. A takarmányrépatermés

Kitűnő. De a cukorrépa cukortartalma alacsony és ezenkívül még azért sem termelik, mert cukorgyár nincs a közelben. Helyi munkás kevés van, nagyobb mezőgazdasági munkák elvégzésére külföldről, főként Lengyelországból hoztatnak munkáscsapatokat.

A gazdaság juhászatot, szarvasmarha-, hidegvérű ló-, sertés- és baromfityeszeteket tart fenn. Az állomány olyan szép és tökéletes, aminőt nálunk alig látni. A juhászatban southdown, charmoise, merinó precoce fajták vannak.

A southdown-birkákat jellemzi a háromszögletű fejforma, a széles far (gigot) s a vékony, finom csontozat. A nagy és széles far (gigot) különbözőteti meg a francia southdown-t az angolól. Az angolok ugyanis jobban szeretik étkezésre a birka első combjait és vállát, a franciák viszont a hátsó sonkákat kedvelik s ezért a tenyésztésben lehetőleg nagy far kiképzésére igyekeznek. Egyéves állat átlagsúlya 60—70 kg., vágási rendementje 56—60%. Kétéves kos súlya 100—120 kg. A husa omlósan puha. E kiváló huseredmények mellett a gyapju súlya 3—4 kg. és hossza körülbelül 68 mm. A tenyészőzet 1884-ben a híres norfolki Matton tanácsadója: Lord Walsingham alapította és 1919-ben került dr. Rotschild Henrik báró tulajdonába, ki a Vaulx de Cernay-i uradalmában helyezte el és tökéletesítette a nyáját. Ez idő óta az állomány a világ legkülönbözőbb tájain 266 díjat nyert.

A charmoise fajta jellegzetesen francia birka fajta, melynél a tenyésztési cél nagy mennyiségű hus és gyapju egyidejű termelése.

Ezek az állatok kecses, mondhatni elegáns testalkatúak, szarvuk finom, a fej gyapju nélküli, majdnem átlátszó vékony fülekkel, a testük egyenes hosszú, nagyon fejlett farral. A kos súlya 70—100 kg., az anyáké 45—65 kg. között váltakozik. A kosok 5—6 kg., az anyák 3—5 kg. gyapjut adnak évente. A gyapju hossza 83 mm. körül van.

A merinó precoce fajka spanyol Merinóból származik. 1805-ben alakult. Finom gyapjuval bírnak, a kosok 6—8 kg., az anyák pedig 4—6 kg., 84 mm. hosszú gyapjut adnak. A Casablanca-i nagy díjat 1923. áprilisban ez a fajka nyerte el.

A gazdaság tehenészete tenyésztő tehenészet s a tej és tejtermékek értékesítése mellett a tenyészállatok eladásával is jelentékeny bevételhez jut. A tej kezelése példásan higiénikus. A fejest „Alfa Laval” villanyos fejőgépekkel eszközölik; információim szerint ez a berendezés könnyen és kevés költséggel felállítható. A járszak mentén lefektetett 1 centiméter belsővilágú vascsövön minden tehenállásnál egy csap van elhelyezve, melyhez fejéskor gumicső segítségével hozzacsatolják a 15 l-es fejőgépet és ebből a levegőt egy kis, a takarmánykamrában elhelyezett motorral kiszivattyúzzák. Minden tíz teheure egy gépet számítanak, úgy hogy egy ötventehenees istállóban öt ilyen fejőedény, fejőgép, van működésben. A fejőgép használatát a tehenek nagyon jól tűrik s az a nagy előnye a kézifésés felett, hogy tögyrepedést vagy kisebesedést sohasem idéz elő. Egy csöpögő tehenész működik csak mint ellenőrző közeg a fejés után.

A tehénállomány normandiai fajta tehenekből áll. A legtöbb állat 4000 literen felüli 3-81—4-57% zsírtartalmu tejhozammal bír. Az „Astronóm” nevű 2½ éves bika, amely pedig nem valami jó kondícióban volt, amikor láttam, 11 mázsa 85 kg.-ot nyomott.

Az ökorállomány charolais francia fajta; nagy testű megü tarka állatok.

A sertés tenyészete; a large és middle white yorkshire, továbbá a „Bayeux”-i fekete foltos mangalicához hasonló francia fajtákból áll. Súlyt vetnek arra, hogy a sertések edzettek legyenek. Ez a cél a tartásmódban is kifejezésre jut. 2 méter magas és széles fakutricát kihelyeznek egy dróthálóval bekerített, mintegy 200 □-öles legelőre. Minden ilyen kutricában 2—2 anyát tartanak, amelyek szaporulatukkal együtt késő őszig itt vannak. Csak nagy hideg esetén helyezik át ezeket a kutricákat az istálló vagy csűr fala mellé és abrakot is csak ilyenkor kapnak. Ilyen rideg tartás és edzés mellett elérik azt — s ez el is hihető —, hogy sertésvész, pestist vagy más ilyen tömegbetegséget nem ismernek. Orbánc és himlőjótáson kívül a tenyésztet még semmiféle ojtásban nem részesült.

Szerintük a zárt helyen való faszatás teljesen elhibázott dolog. Egy 8 hónapos „Plongeuse” nevű emse 150 kg. súlyu volt. A middle-white-eket keresztezési kísérletekre használják. A francia Bayeux-i sertés már inkább zsirsertés. Ezt a fajtát normandiai

zsirsertés és berkshirei keresztezése révén állították elő; a feje rövid, hosszukás, kicsi, vízszintes fekvő fülekkel. Nagy hengerded test, rövid szilárd végtagokkal. Hosszu, ritka szőrözete selymesen fehér, szabálytalanul elhelyezett tenyérnyi fekete foltokkal. Vágási rendementje fej nélkül 76%.

Az uradalomban levő baromfityeszet a párisi „Institut National Agronomique”-hez van csatolva. A tenyészet megalakulásának a története az, hogy a francia földművelésügyi miniszter oly zootechnikai intézményt akart felállítani, ahol a tapasztalati kísérletek alapján a francia baromfifajtákat javítani lehetne. Rotschild Henrik báró 1919-ben vállalkozott erre és saját költségén felépítette birtokán a hatalmas baromfitelep tudományos kísérleti állomással együtt, amely a baromfityeszet mellett mint „Le centre national d'experimentation Zootechnique des Vaulx de Cernay” működik. Az összes házi szárnyasfajták mintaszerű nevelésével és az állam részére való szaporításával foglalkozik. A legkülönbözőbb fajtákkal kísérleteznek; vizsgálják az évi tojásmennyiséget, a hus minőségét, a tollak minőségét, szigorú kiválasztással csak az alkalmasnak minősítettek kerülnek tenyésztésre, a nem alkalmasakat levágják és a konzervgyárban, mely a vadtenyésztési termékeket is feldolgozza, feldolgozva mint „Conserv de Lux” kerülnek forgalomba. Ezt a konzervet azonban csak a párisi inyencek vehetik meg, mert jóval drágább, mint más konzervek. Őz, fácán, fogoly teljes disznósónka, mind kapható, jobb csemegeüzletben a „Conserv de Lux” márkája alatt. Így a francia mágnás a vadászat élvezetének hódolva, egyúttal abból praktikus hasznot is húz.

A baromfiakat, sőt még a tojásokat is számozzák. A tojás a tojó számát kapja. A párosítások is rendszeresen történnek s arról törzkönyvet vezetnek. Libáknál pontosan ellenőrzik a hizékonytságon kívül a májnak a súlyát. Ennek növelését különös gondalal igyekeznek elérni, mert ebből készítik a „Patée de foie gras” libamájpástétomokat.

Az uradalom tudományos kísérleti állomással is rendelkezik. Az ott működő gyapjuminősítő állomás a legújabb műszerekkel van felszerelve.

A gazdaság mezei vasutal van behálózva, az épületek termésköböl épültek. Egyes istállók falait a szivalaku díjtáblák egészen beborítják. A gazdaság növénytermesztési forgója nagyjában a miénkhez hasonló. Allattenyésztés terén szép eredményeket érnek el s a földművelés terén is magas színvonalu kulturát látni. A legelők bő csapadék folytán erősek, bokáig érő dus fűnővessé bírnak.

Buzáinkat, mint az egész kontinensen, ott is ismerik, ugyszintén a Székács nevet is. Azonban a francia gazda még ennek beszerzési forrását nem ismeri eléggé s véleményem szerint megfelelő propagandával e téren még nagyon sokat lehetne elérni.

A Vaulx de Cernay-i uradalom élén az ott közmert M. I. Guillaux adminisztrátor áll, aki első sorban gyakorlati gazda, koránkelő s minden munka helyszínén ott van; e mellett nagy elméleti tudással rendelkezik. Segédtszja a svájci származású B. Abramski, sokoldalú nyelvismeretével és előzékenységgel tünik ki, aki az oda ellátogató idegennek készséggel szolgál felvilágosításokkal s módot ad a szép gazdaság lüktető életébe való betekintésre.

Elek Ferenc.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ebben a rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők; hirdetés, lapreklamálás, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Szülő műtrágyázása. 32. sz. kérdés. Humuszszegény, világos homokon fekvő szőlőt, hogy azt jókarban tarthassuk, trágyázhatjuk-e istállótrágya helyett műtrágyával kezelt tőzeggel? Ha ez amazi teljesen pótolná, hogy készítsük ezt el? V. J. dr.

Felelet a 32. sz. kérdésre. A homoki szőlőt istállótrágya hiányában hosszabb ideig jókarban lehet tartani műtrágyákkal is, ha kat. holdankint és évenként 100 kg. szuperfoszfátot, 80 kg. kálitrágyát és 100 kg. kén-savas ammónt adunk. A szuperfoszfát és kálitrágya kétvenként is adható, a nitrogéntrágya azonban évenként adandó. A szuperfoszfátot és a kálitrágyát télen át, de mindenesetre a nyitás előtt kell elszórni s nyitáskor alátakarítani. A nitrogéntrágya

a nyár folyamán adandó két részletben, fele akkor, amikor a hajtások körülbelül 10—15 cm. hosszúak, a másik fele pedig, mikor a hajtások 60—80 cm. hosszúak. Kapálás előtt szétszórva, a kapáláskor alátakarjuk, de sik területen nem is kell alátakarítani, mert a csapadékvíz anélkül is a talajba mossa a nitrogéntrágyát. Tőzeggel keverni a műtrágyát nem szükséges. Ha tőzeg éppen rendelkezésre áll, az külön adható, hogy vele a talaj fizikai tulajdonságait javítsuk.

P.

VEGYESEK.

Bársony István ünneplése. Bársony Istvánnak, a kiváló magyar írónak s lapunk jeles rovatvezetőjének hetvenedik születésnapja alkalmából a Pátria Klub ünnepi vacsorát rendezett. A toll nagy művészt, a vadászat mesterét meleg szeretettel ünnepelte az egybegyűlt társaság. A vacsorán résztvevett az irodalmi és művészeti világ számos kiválósága, akik közt ott láttuk Pekár Gyulát, a Petőfi Társaság elnökét, Lőrinczy Györgyöt, Petry Mórt, Dóczy Jenőt, Hegedűs Gyulát, Milotay Istvánt, Pethő Sándort, Komáromy Janost és még másokat. A „Köztelek” szerkesztősége részéről Buday Barna felelős szerkesztő és Rothmeyer Imre társszerkesztő vettek részt az ünnepi vacsorán. Az első felkészítőt Tóth László dr. szerkesztő mondotta, aki a Patria klub nevében üdvözölte az ünnepeltet, utána Pekár Gyula a Petőfi Társaság nevében köszöntötte Bársony Istvánt és lendületes szavakkal méltatta irodalmi jelentőségét és érdemeit. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Bársony István köszöntötte meg, szünni nem akaró ováció mellett, a meleg és szeretetteljes ünneplést. Megvallotta, hogy lelkének legfőbb vonása a magyar földnek áhitatos és egyre fejlődő imádása. Bensőséges szavakkal kért és írtett mindenkit, hogy ragaszkodjék a magyar földhöz, szeresse azt szívóbb és védje meg minden erejével. A kitörő lelkesedéssel való ünneplés után a magyar vadászok nevében Nusztek Sándor üdvözölte Bársony Istvánt hangulatos alkalmi költeménnyel.

A törzkönyvelési munka megkezdése Baranya megyében. Hirt adunk már róla, hogy Baranya megyében is mozgalom indult meg a tejelésellenőrzés, törzkönyvelés és a céltudatos szarvasmarhatenyésztési munka rendszeres megindítása és kiépítése érdekében, amelynek hatására a tejelésellenőrzés egy körzetben még a nyáron megindult, a második ellenőrzési körzet anyaga is már biztosítva van és ott az ellenőrzés megkezdését csak a szakképzett ellenőr hiánya akadályozza meg. A tejelésellenőrzési munka kiegészítésképpen a Baranyamegyei Gazdasági Egyesület megkezdte az ellenőrzött állomány szakszerű bírálat alapján való felvételét és a törzkönyvelés előkészítését. Felkérésére november hó 14-én Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár személyesen leutazott Baranya megyébe, hogy a helyszínén mutassa be és ismertesse meg az állományfelvétel, bírálat és törzkönyvelés általa kidolgozott és Fejér megyében már kipróbált eljárásait. Az állományfelvétel és törzkönyvelés munkája Mándy Sándor baranyaszentlőrinci felvértszimentáli és hollandi, továbbá Biedermann báró gustávumívei bonyhádi tenyészetében vette kezdetét. A követendő eljárás megbeszélése és megismerése végett megjelentek az OMGE és az Országos Törzkönyvelő Bizottság részéről Konkoly Thege Sándor dr. titkár, a Fejérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő, Tejelésellenőrző és Törzkönyvelő egyesület részéről Pavlicsek Adorján ügyvezető igazgató, a Baranyamegyei Gazdasági Egyesület részéről Förster Jenő alelnök, Toldy Zsigmond titkár, Jakabffy Imre ny. gazdasági felügyelő, Somssich Béla ny. gazd. tanár, továbbá Cseh József állategyeségügyi főfelügyelő és Körmendy Péter vármegyei gazdasági felügyelő vezetésével az összes járási felügyelők. A megjelentek nagy érdeklődéssel hallgattak meg Wellmann Oszkár dr. tanácsos utbaigazításait és az állatok nagyobb számán gyakorlatilag is bemutatott szakszerű magyarázatait, amelyek alapján az egyesület a megkezdett törzkönyvelési és tenyésztési munkát rendszeresen folytatni fogja és az egész megye területén — úgy a nagy-, mint a kistenyésztőknél — kiépíteni igyekezik. A most megszemlélte két tenyészeti anyag után itélve a megkezdett munka megfelelő kitartás esetén szép eredményeket érhet el, mert a tenyészanyag külem szempontjából általában igen jónak mondható és tejelés szempontjából is a fejlesztés számára alkalmas anyagot nyújt.

NIMROD

FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, VI., RÉVAY-U. 20.

➔ Állandó nagy raktár mindennemű kész
töltények, lőszer, töltényhüvelyek
és ólomserétben, vadászfegyverek,
pisztolyok és revolverek

A mezőgazdaság állapota. Folyó hó 14-én adta ki a földművelésügyi minisztérium a járási gazdasági tudósítók és a vármegyei gazdasági felügyelőségek jelentései alapján szerkesztett jelentését. A jelentés szerint az utolsó vetésjelentés közöttétele óta eltelt három hét időjárása a normálisnál melegebb és csapadékosabb volt. A nappali időmérséklet az egész három hét alatt igen enyhe volt úgy, hogy a hőmérő gyakran emelkedett a plus 20 C. fok fölé. Az éjjeli hőmérséklet megfelelt a nappali enyhe időjárásnak és a hőmérő többször állt a plus 10 C. fok fölé, mint alatt, úgy, hogy éjjeli fagy csak igen ritka helyen és igen kis mértékben fordult elő. Csapadék a háromhetes időszak elején és végén esett, de különösen az utóbbi napok esőzései voltak igen kiadósak úgy mennyiségre, mint az azotti terület nagyságára nézve. Az enyhe időjárás az őszi gazdasági munkálatokra és a szépen kikelt vetésekre mindenütt kedvező volt. Amellett ugyanis, hogy a talaj az október 23-24-én és a november 5-12-én járt bőséges esőzések alatt megkapta a vetések fejlődéséhez szükséges nedvességet, a közbeeső igen enyhe csapadékos napok a mezőgazdasági munkálatok elvégzésére igen alkalmasak voltak. Folyamatosan vannak még a répaszállítás, a tengeriszarvadás és behordás, a tavasziak alá való szántás, a kerti termények betakarítása, a trágyahordás és teregetés, továbbá a magtári munkák. Az őszi gabonavetések közül a korai vetésűek jól keltek és szépen fejlődnek, különösen szépek, bokrosak a rozsok, a késői vetések azonban több helyen hiányosan keltek. Az utóbbi napok bőséges esőzései után azonban ezek is megjavultak, sűrűsödnek. Rovarkárokról több helyen panaszok vannak, nevezetesen a vetési bagoly, a gabonafutrinka, a hesseni légy és drótféreg okoz károkat, melyek miatt elvéve már kevés kiántás is volt. Szalastakarmánykéslet mindenütt elegendő van és így az állatok telelése annál is inkább biztosítottak tekinthető, mert a jóság még mindenütt kijár és kint is elegendő táplálékot talál. Az állatok egészségi állapota általában kielégítő. Járványos betegségek csak szórványosan fordulnak elő és azok is többnyire enyhe lefolyásúak.

Gazdagyülések Borsodban. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület kebelében alakult gyakorlati szakosztályok a következő napokon tartanak értekezleteket, melyeken minden érdeklődőt szívesen látunk: **November 20-án d. e. 10 órakor** Miskolcon a vármegyházán, elsőnek a **kisgazdasági szakosztály** tart ülést **Farkas Olivér** elnökletével, ezen tárgyalni fogják a kisgazdák szövetkezési alkalmait, így különösen a közösi gabonarakár szövetkezetet, a kistraktör szövetkezetet és a közösi állatbiztosító szövetkezetet. Erről a Magyar Kölcsezős Allatbiztosító Társaság igazgatója, **Pajor Aladár dr.** tart előadást. **November hó 27-én d. e. 10 órakor** Miskolcon az **állatnyésztési szakosztály** tart ülést **Ragályi Miklós** elnöklete alatt. Itt megbeszélnek a borsodmegyei állattenyésztés állapotát, tervet készítenek állattenyésztési egyletekről, különös tekintettel a pirostarka marha és fehér marha tenyésztésének fejlesztéséről, tejszövetkezetekről, törzskönyvezésről! Ez alkalommal az állami tejjgazdasági miniszteri megbízott, **Mesterovits Iván** fog előadást tartani. Végül **december hó 4-én d. e. 10 órakor** a földművelési szakosztály tart ülést **Lukács Béla** elnöklete alatt. Itt a növénynevelésről, vetőmag felújításáról lesz szó, különös tekintettel a régen híres borsodi és abauji sörárpa regenerálása céljából létesítendő nemesítő telepek szervezésére. Ezenkívül a buza, rozs, zab és burgonya nemesítéséről is tárgyalnak. E tárgyról a hatvani növénynevelő telepi igazgatója: **Legány Ödön** fog előadást tartani. Ezeket a szakosztályi értekezleteket a **Miskolci Körületi Mezőgazdasági Kamara** is támogatja, ezekre tagjait meghívja.

Nemzetközi tejjpiac helyzete. Most jelent meg a svájci gazdasági jelentésnek a nemzetközi tejjpiac helyzetét ismertető jelentése a folyó év harmadik negyedéről. A jelentés szerint az elmúlt negyedév a takarmányfélék növekedésére nem volt kedvező befolyással. Általában a takarmányhozam mennyiségileg gyengébb, de minőségileg jobb volt, mint az előző év harmadik negyedében. Az őszi legeltetés kilátásai elég jók. A szövetséghez beérkezett jelentések szerint az 1925. évi ösztakarmányhozam is mennyiségileg valamivel gyengébb, minőségileg azonban jobb volt, mint 1924-ben. A tejhozam valamivel nagyobb volt, mint az előző év ugyanazon időszakában, ennek ellenére kevés kivétellel a tej- és tejtermékek ára általában kielégítő volt. A sajt- és vajáraknak irányzata az elmúlt negyedévben emelkedő irányzatot mutatott. A folyó év negyedik szakában nem várható a tej- és tejtermékek árpiacán nagy hullámszás, a legtöbb tejtermelő államban a tejárak szilárdulása remélhető. Ugyancsak emelkedő irányzat várható a vaj- és sajt értékesítésénél is, feltéve, hogy a valuta- és vámkérdések a szállítást nem nehezítik meg.

A repülőgépek a növényvédelem szolgálatában. A legutolsó néhány esztendő nemcsak a különféle növényi kártevők elleni új védekezőszerek produktálásában volt rendkívül termékeny, hanem, amint

külföldi szaklapokban olvassuk, a védekező eljárás technikai végrehajtásának a kérdésében is nagy haladás történt a repülőgépek a növényvédelem szolgálatába való állításával. Amerikában már 1921 óta folynak kísérletek a repülőgépekkel való porozás problémája körül s főként a gyapotlevélféreg elleni küzdelemben alkalmazták sikerrel. Németországban legutóbb a bagolyféle és apácaille hernyója elleni védekezés terén végeztek kísérleteket igen jó eredménnyel. Tudvalevő, hogy a kártevők fellépése nyomán sok helyütt egész erdőrészeket pusztultak el, mert az ellenük való védekezési eljárás végrehajtása már csak azért is nehéz volt, mert a permező vagy porozókészülékekkel nem tudtak a magas fákat elérő hernyókhoz férkőzni s így az erdőbirtokosok teljesen ki voltak szolgáltatva a kártevők pusztításának. A németországi Biesenthal-ban és Sorau-ban a folyó év tavaszán, májusban, nagyszabású kísérleteket végeztek e téren, meglepő eredménnyel. Védekezőszerül finom poralaku arzénkészítményt (Kalcium arzenat) használtak, amelyet a bagolyféle és apácaille hernyóinak milliárdjai által elrejtett erdőrészek felett alacsonyán elszálló repülőgépről porlasztottak szét. Erre a célra megfelelő különleges porlasztókészüléket használtak. A készülőlék által elszórt arzénpor rendkívül finom elosztású réteggel lepte el a fák lombját, törzsét és néhány napra a védekezés után már nem lehetett ott egy élő hernyót sem találni. A német szaklapok képeket is közölnek, amelyek az erre a célra használt repülőgépeket, az eljárás egyes fázisait érdekesen szemléltetik. A közlések szerint egy 250 ha. kiterjedésű erdőrészt egy repülőgép 5 nap alatt (naponta 4 óra repülési idő mellett) porozott be és hektáronként 28 kg. kalciumarzenátot használt fel. Az eljárásnak a költsége ha-onként 50 M.

A mezőgazdaság helyzete Csehországban. A f. hó elején adta ki a cseh statisztikai hivatal a szokásos jelentését a vetések állásáról. A jelentés szerint az októberi időjárás nem hátráltatta az őszi munkálatokat és a csatorréparatást, valamint a téli vetést is be lehetett fejezni. A téli vetés jól fejlődik, bár az esőzések folytán az egerek elszaporodtak és a vetésben máris mutatkozó károkat okoztak. Csehországban a buza jöközepes, a rozs inkább közepes, az őszi árpa jó. Morvaországban az őszi vetés inkább közepes. A Felvidéken a buza jöközepes, a rozs szintén, az árpa jó. Ruthénföldön mindhárom vetés jó. Az egész országban a buza és a rozs jöközepesek, az árpa jónak mondható.

Kerelem a gazdaközönséghez. „A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete” kéri a magyar társadalom minden tagját, hogy az Erdélyből kiűzött székely diákokat bármilyen munkalehetőséggel támogassa. Aki nekik ez módjában van, szíveskedjenek közölni: V., Deák-tér 1., II. em. (Szefhe), telefon 12-42.”

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: **Savoly Ferenc dr.**

Az októberi időjárás két irányban is abnormalisnak nevezhető, a rendes mértéken felül enyhe és mértéken alul eső volt.

Az enyheség kifejeződik úgy a nappalok, mint az éjelek hőmérsékletének túlmeleg voltában. Kivétel csupán a hónap közepes harmada tesz, amikor délebb is, éjjel is vagy a normális magasság táján, vagy azon többé-kevésbé alul állt a hőmérséklet. Az első és a harmadik harmad mindvégig a rendesnél melegebben telt el és pedig körülbelül egyformán az egész országban. Nagyobbarányú eltérések az ország egyes tájainak hőmérséklete között csak a közepes harmadában voltak tapasztalhatók. Így például a keleti fél országban ez a harmad végig fagyos éjjeli volt és a fagy erőssége 4 és 6 C fokig melyült ki egyes helyeken, míg a nyugat ennél kevesebb számu és szelvedebb hidegü éjeleket mutat ki. A legnagyobb nappali melegben a helyzet fordított: míg nyugaton a felső határ 22-23 C fok, addig keleten a hónap elején 25 és 26 C fokos felmelegedések fordultak elő. Átlagban a két országtól közel egyformán áll, de keleten mégis nagyobbak a szélsőségek.

Csapadékban az október igen szegényesen fest. Alig esett. Országos eső egy sem volt, a 14. és 24-iki legnagyobb eső is csak az ország területének 97 és 98 százalékát áztatta. Teljesen esőtelen napja azonban 18-a volt októbernek. Mennyiségre keleten tapasztalható a legnagyobb hiány, mely nyugat felé apad ugyan, de Sopronban, az aránylag legjobban ázott vármegyében is még 32%-ot tesz. A gyakorlatban azonban a hiány alig tesz komolyan számot, mivel a szeptember az országnak túlyomó részen felesleggel, vagy csak kisebb arányú hiánnyal zárult.

Bár keleten az októberi időjárás kevésbé kedvezett a mezőgazdaságnak, mint nyugaton, egészben, országosan aligha mondható hátrányosnak. Megítélésünk szerint a vetésekre kedvező volt az időjárás hatása, egyenletesen keltek, szépen, erőteljesen fejlődtek, a szárazság miatt aligha szenvedhettek még. Az őszi mezei munkákra nézve 18 száraz nap ideális munkalehetőséget jelentett. A legelők is aránylag jó formában maradtak. Csúpan a fagy okozhatott elszórtan a burgonyák és talán a kési szüret körül alkalmatlanságot.

I. Dunántúli dombos vidék:

Baranya	30 mm.	55%
Fejér	20	62%
Győr, Moson, Pozsony	27	40%
Komárom, Esztergom	23	52%
Somogy	27	59%
Sopron	30	32%
Tojna	19	65%
Vas	31	52%
Veszprém	27	53%
Zala	25	64%

II. Északi dombos vidék:

Abauj-Torna	11 mm.	58%
Borsod, Gömör	17	64%
Heves	15	65%
Nógrád, Hont	21	56%
Zemplén	14	75%

III. Alföld:

Bács	20 mm.	63%
Békés	14	70%
Bihar	14	71%
Csanád, Arad, Torontál	20	59%
Csongrád	18	63%
Hajdu	12	75%
Szolnok	11	76%
Pest	18	69%
Szabolcs, Ung	24	52%
Szatmár, Ugocsa, Bereg	27	49%

+ = felesleg, - = hiány.

Savoly Ferenc dr.

A 44 év óta fennálló **Fischer J. részvénytársaság** száraz és ponyvagyárt, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsezőintézet.

Cirokszakal-ból mintázott ajánlatokat kér **Magyar Többtermelést Előmozdító R.-T.** Budapest, V., Akadémia-utca 15. Telefon: 53-14, 136-79, 180-32.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkási nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

FIGYELŐ UJSÁGSZELVENY VÁLLALAT Budapest VIII., MAGYFUVAROS-Ú. 3/A. Telefon: 12-02. **OLVASSA AZ ÉRDEKES BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOKAT ÉS MEGKÖZÖLJÉ BELÜNK MINDENT, AMI ÖNT ÉRDEKLI.**

44. sz. Bérlevél ára darabonként 500.- K
47. sz. Elbocsájtó bizonyítvány ára darabonként 180.- K
48. sz. Szegődségi főkönyv a bérlevél rovataival 25 cseléd részére 45.000.- K
 50 cseléd részére 70.000.-
 100 cseléd részére 100.000.-
 150 cseléd részére 130.000.-
 Minden egyéb gazdasági nyomtatványból állandóan nagy készlet.
 Árjegyzék kívánatra díjmentesen küldünk
„PÁTRIA” Irod. Váll. és Nyomdai Részvénytársaság Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

Rétek trágyázására legjobb a rhenánia-foszfát mely 25-30% **hőnyem oldódó** (ammónitrátban) foszforsav, kb. 3% káli és 30-40% mésztartalommal bír, szemben más alacsonyabb százaléku foszfortrágyákkal. A rhenánia-foszfátból a magas foszforsavtartalom folytán kevesebb kell, tehát pénz, munkát és időt takarít meg, ha ezen **univerzális** foszfortrágyát használja. A rhenánia-foszfát minden talajon, minden növény alá kimutatható eredménnyel használható. 8542
Rhenánia-foszfát kizárólag
DUKES és HERZOG cégnél, Budapest, V., Zoltán-utca 6. Telefon: 88-09 és 122-74 és vidéki képviselőinél kapható. Ugyanott beszerezhető 16-18% szuperfoszfát 40%-os káliós, mésznitrogén, kén-savas ammóniák és **komposztált fekátrágya.**

Szakképzett tökérs bérli 1926. évi októberi átvétellel keres Dunántuln, lehetőleg szeszgyárral bír

600-800 holdas bérletet

Ügynökök kizárásával. Értesítést közvetít a Vas megyei Gazdasági Egyesület, Szombathelyen.

LANGE és TÁRSA

Budapest, VII., Nefelejts-u. 12. Telefon: József 58-96

Legújabb különleges berendezések legnagyobb SZÉNMEGTAKARÍTÁSRA, valamint fűtőgáz és füstgáz értékesítésére.

Speciális tapasztalatok vízvezeték, csatornázási, itató- és tüzelési berendezések, kut- és szivattyutelepek, hűtő- és szellőztetési berendezések tervezésében és kivitelezésében.

Lelkiismeretes, kimerítő felvilágosítások az összes műszaki kérdésekben.

20 éves bel- és külföldi gyakorlat!

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet

SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA

(Budapest, IX., Köztelek-utca 8. Telefon: J. 12-99)

AJÁNLKOZIK

KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK

számadás vezetésére, átvizsgálására, évi mérleg, nyereségvesztésszámla készítésére, adóalapú szolgáló jövedelmi mérleg hitelesítésére és bármely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Mérsékelt árak, szakértői pontos munka, teljes titoktartás!

Országos Magyar Gazdasági Egyesület Ingatlanforgalmi Vállalata

OFB. engedély 8092/1923.

Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet kezelésében

BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével

Vállal kizárólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadására, vételére és haszonbérbevitelére. Csak előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, szakértői ajánlatot.

Eladó Budapesttől 23 km-re 36 m. h. szántó, sok gyümölcsfával, lakóházzal vagy anélkül. Somogyban, a Balaton mentén, 580 m. h. sík, prima talajú birtok, víz mellett, elegendő szőlő-éplővel, 7 szobás lakóházzal, teljes felszereléssel. Zalában, a Balatonnál félórnyira, 250 m. h., 8 szobás lakóházzal, megfelelő éplőkkel, teljes felszereléssel. Pest közelében 120 és 100 m. h. birtokok, kényelmes uralakóházzal, elég éplővel. Szőlők mezejében, várostól 9, vasútállomástól 2 km-re, sziklás, kövös, fekete talajú sík birtok, elég éplővel, 400 m. h.

Bérletek. Négyórán 1000 h., szeszgyárral is, 600 h. azonnal átvételre. Keresünk jó talajú 300-400 hold három részre felosztható birtokot, megfelelő gazdasági épületekkel.

Bérletre legalább 4000 katasztrális holdas uradalmat. Válaszbélyeg.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Rovatvezető: Rege Károly dr.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Gabonaosztályának jelentése.) 1925. november 16. A budapesti gabonapiac, fokozott kereslet következtében, élénk forgalomban a buza ára emelkedett. A rozs irányzata kisebb forgalomban szintén javult. A terménycikk piacán csupán tengeriben volt kissé élénkebb forgalom, a többi cikkkegyszólván ártalatlannak. Az irányzat általában változatlan. Budapesti ártalatlannak. Az irányzat általában változatlan. Budapesti ártalatlannak. Budapesti ártalatlannak.

Budapesti liszt- és őrlémményiac. (A „Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állatárkezelő R-T. jelentése.) 1925. nov. 17. Változó irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: dupla 0-ás 6300, 0-ás 6100, 2-es 5600, 6-os 4100-4200, korpá 1600, 1-es rozsliszt 2800, 75%-os egységes rozsliszt 3800 K. volt kg.-kint budapesti paritásában, zsákkal együtt. Malomárak: Ög 6350, Ög 6150, 2-es 5600, 6-os 4200, 7-es 3000, rozs 0-ás 5350, egységes rozsliszt 3850 K. kg.-kint.

Budapesti takarmányvásár. Nov. 17. (A székesfevárosi vásárigazgatóság hivatalos jelentése.) Rétiszéna III. rendű csomagolásra 50,000-100,000, muharszéna 75,000-110,000, lucernaszéna 115,000-150,000, Zabosbükknyszéna 90,000, tengeri szemes 160,000-170,000, takarmányrépa 35,000-40,000, alomszalma III. rendű 35,000-45,000, zsupszalma III. rendű 60,000-70,000, zsupszalma 1 kéve 4000 K.

Budapesti miltakarmányiac. Malátacsira 1900, korpá 1600, konkoly 1900, nyolcas takarmányliszt 2200, olajpogácsa 2800, extrahált liszt 1500, malátatorkoly 2600, szárított répaszelet 1500, melasz 850, lótap 1300, szárított moslék 2700 korona kilónként.

Külföldi terménytőzsdék. Newyork: buza, ősi vörös, 167, ősi kemény 181 1/2, tengeri 191 1/2. — Chicagó: buza decemberre 166 1/2, májusra 150 1/2, júliusra 131 1/2, rozs decemberre 82, májusra 88 1/4, tengeri decemberre 77 1/2, májusra 80 1/4, júliusra 81 1/2, zab decemberre 38 1/2, májusra 43 1/4 (centekben, bushelenként). — Bécs, nov. 14. A belföldi buza 36-37, magyar 38-40, 79-80 kilós tisztavideki 39-5-42, belföldi rozs 25-27, magyar 26 1/4-26 3/4, jugoszláv tengeri 28-29, zab 28-30, belföldi liszt 69-72 shilling volt mázsánként. — Ujvidék, nov. 14. A bácskai buza 237-5-240, bánáti 240, szerémségi buza 115, bácskai utjengeri 115, szerémségi 99-105, duplanullás liszt 410 dinár volt mázsánként.

Budapesti vágómarhavasár. 1925. november 16. Felhajtás 586 drb nagy vágómarha. A vásár irányzata lanya volt, a bikák ára nagyobb kereslet miatt kg.-kint 500 koronával drágultak, a többi minőségűek azonban 500 koronával olcsóbbadtak. Eladatlannal visszamaradt 72 darab. Következő árakat jegyezték kg.-kint elősúlyban: Bika, jobb minőségű 12,000-16,000, kivételesen 16,500-17,000, bika, silányabb minőségű 7000-11,500, tarka huzott ökor, jobb minőségű 12,500-16,000, középmínőségű 8500-12,000, alárendelt minőségű 6000-8000, magyar tehén 6000-12,500, tartáshén 6000-14,000, kivételesen 14,500-15,000, növendék 6000-11,000, kicsontozni való 3500-5500 K.

Budapesti szarvasmarhavasár. 1925. november 13. Felhajtás 210 darab élős belföldi szarvasborjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak nem változtak. Jegyzett árak Élős borjú: Belföldi szarvas: I. rendű 18,500-19,000, kivételesen 20,000, II. rendű 17,000-18,000 K.

Budapesti juhvasár. 1925. november hó 16-án. Felhajtás: 241 darab juh, úgymint 141 darab feljavított juh, 100 darab kiverő és anyajuh. A vásár irányzata élénk volt. Jegyzett árak kg.-kint elősúlyban: Feljavított juh 5500-8500, kivételesen 9000, kiverő és anyajuh 8000 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepek jelentése.) A hétfői ferencvárosi sertésvásáron 4250 darab sertés hajtott fel, amelyből csak 826 darab maradt vissza eladatlannal. Különösen élénk irányzat mellett keresték a jobb szedett sertést és következő árak alakultak ki: elsőrendű fiatal nehéz sertés 20,500-21,000, prima szedett 17,000-17,500, közép 15,500-16,500, jobb könnyű 13,000-14,000, silányabb 12,000-13,000, öreg könnyű 17,000-17,500, öreg szedett 15,500-16,500, hussertés 16,000-19,000, bedlítani való sülködében a kereslet minimális, az árak névlegesen 16,000-17,500, zsír nagyban 26,000, szalonna 21,500-22,000, szalámihús 18,500 K. A Magyar Mezőgazdák sertéstelepeket bizományi hízalásra elfogad, olesó hitelt előlegez.

Soproni állatvásár. (A Soproni Állatvásárpénztár R-T. jelentése.) 1925. évi november hó 13-iki vasárnap: Felhajtás 270 darab. Belföldre eladva 91, export vasúton 114, export lábon 5, husexportra levágásra 12 darab. Eladatlannal maradt 48 darab. Árak: Ökor I. oszt. minőség (kivételes) 14,500, I. oszt. minőség 12,000-13,000, II. oszt. 10,000-11,000, kicsontozni való 4000-6000, bika I. oszt. minőség 9000-13,000, élő borjú 14,000-16,000, kivételesen 21,000 K.

Soproni sertésvásár. (Soproni Állatvásárpénztár R-T. jelentése.) 1925. november 13. Összes felhajtás 319 darab. Belföldre eladva 253 drb. Eladatlannal maradt 66 darab. Árak: Hízott sertés 14,000-20,000-22,000, sülködésért 12,000-14,000-16,000, tenyészsertés 30,000-600,000, malac 80,000-140,000 K.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiaé irányza továbbra is lanya, a marhabőr 500-1000 koronával olcsóbbodott. Árak: marhabőr 16-17,000, borjubőr 26,000 korona. A csigán feltett marhabőrrért 1500-2000 koronával nagyobb árat fizettek. Hosszu láb borjubőr 1000 koronával olcsóbb.

Tej- és tejtermékek. (Budapesti székesfevárosi vásárigazgatóság hivatalos árjegyzése.) Árak a budapesti piacon: Fejles tej uterje 4200-5000, tejszínhab literje 40,000-50,000, tejföl literje 20,000-26,000, vaj kg.-a 50,000-70,000, juhturó kg.-ja 40,000, tehénturó kg.-ja 12,000-18,000, kevert turó kg.-ja 20,000-36,000, juhsajt kg.-ja 28,000-30,000, ementái sajt kg.-ja kicsinyben, hazai 57,000-80,000, nagyban 40,000-45,000, görői sajt, hazai kg.-ja kicsinyben 60,000-70,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 36,000-50,000, nagyban 28,000-32,000 K.

Baromfi és tojás. Csirke sütnivaló darabja kicsinyben 25,000-40,000, nagyban 25,000-30,000, tyúk 35,000-60,000, nagyban 30,000-35,000, azou kaesa kg.-kint 25,000-28,000, hízott liba kg.-kint 24,000-28,000, hízott pulyka kg.-kint 20,000-22,000, ludnáj kg.-kint 40,000-100,000, bicszír kg.-kint 32,000-35,000, tojás darabonként 1900-2400 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty élős kicsinyben 35,000-45,000, nagyban 26,000-36,000, harsca kicsinyben 70,000-90,000, csuka kicsinyben 25,000-45,000, nagyban 26,000-30,000, kárász és compó kicsinyben 20,000-30,000, nagyban 15,000, márna 25,000-30,000 K.

fokhagyma 14,000-28,000, cékla 1500-5000, fejeskáposzta 600-1800, kelkáposzta 1000-5000, vöröskáposzta 2000-6000, rózsaburgonya kicsinyben 1100-1500, nagyban 900-1000, sárgaburgonya kicsinyben 1000-1200, fehérburgonya kicsinyben 600-1000, nagyban 500-800, retek 2000-3000, zöldpaprika 8000-12,000, tök 3000-8000, karfiol 2000-14,000, torma 8000-30,000, sóska 5000-10,000, spenót 1000-3000, champignonba 60,000-120,000, alma 4000-24,000, birsalma 3000-12,000, körte 6000-28,000, szőlő 5000-24,000, dió 6000-22,000, gesztenye 4000-14,000 K.

Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pézsfolyamán számítva 14,400/20 papirkoronával egyenlő.

Zürich, nov. 16 (Devizaszókrat.) Budapest 0'007270, Berlin 123'50, Newyork 518'75, Bécs 73'07 1/2, Prága 15'37 1/2, London 2515, Milánó 20'87 1/2, Belgrád 9'20, Bukarest 2'40.

A burgonya termelése és nemesítése

2-ik. lényegesen bővített kiadás, 40 ábrával, 1 műfelmérettel. Írta: Beke László. Ára 42.000.— korona és külön a postaköltség. „Patria” r.-t. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Jambus. Minthogy a legelőre már nem lehet sokáig számítani, most már azt figyelmen kívül hagyva kell a tehének téli takarmányát összeállítani. Napi és fejenként 3 kg. korpá igen egyhangúvá teszi a takarmányt, ezért inkább a következő adagolást ajánlom, a tehének átlagos súlyát 500 kg.-nak véve fel: fejenként és tehemenként etendő 4 kg. szóna, 4 kg. szalma, 1 1/2 kg. korpá, 1 1/2 kg. tengeri és 1 kg. olajpogácsa ill. jómínőségű extrahált liszt, ami teljesen elegendő 8 liter napi tejtermelésre. Olajpogácsa gyanánt repcepogácsa vagy lenmagpogácsa, továbbá jómínőségű napraforgó- vagy tökmagpogácsa jöhet nálunk tekintetbe, vagy ezek helyett extrahált repce- vagy lenmagliszt. A másik kérdésére egyik következő számunkban adjuk meg a választ. Weizer.

L. A. Taliándörögd. A szeszgyári burgonyamoslékban kevés a táplálóanyag, s azonnali természetesen több mint a tengerimoslék, de ha hektoliterenként 50 gr. izsapoló krétával megköltjük szabad savat valamivel természetesebbé válik. A 30 kg. súlyú éves mangalicatüdővel naponta csak 3 l. burgonyamosléket ajánlatos etetni, amide ezzel csak körülbelül 0'17 kg. szárazanyaghoz, 0'015 kg. em. fehérjéhez és 0'078 kg. keményítőértékhez jut, holott legalább 0'8 kg. szárazanyagot, 0'06 kg. em. fehérjét és 0'5 kg. keményítőértéket igényel, ha azt akarjuk, hogy esztendőskorban 50 kg.-os legyen. Ezért naponta még mintegy 0'6 kg. árpát vagy 0'3 kg. korpát és 0'4 kg. tengerit is kell vele etetni. A hasas és szoptató mangalicakocával test-súlyához viszonyítva csak felannyi burgonyamosléket tanácsos etetni, mint a sülködővel, mert a nagyobb mennyiségben adagolt moslék gyakran hasmenést és elvetélest okoz, ami valójában szabad savaiknak tulajdonítható. Feltehető hogy a kocák a hasasság kezdetén körülbelül 50 kg.-osak, 2'5 l. moslék felelne meg nekik. Ez a hasasság első felében 0'55 kg. árpával, a hasasság második felében 0'65 kg. árpával és a szoptatás idejében 1'0 kg. árpával volna megtoldandó, vagy ha inkább korpát és tengerit óhajtának etetni, az árpát abban az arányban kellene azokkal helyettesíteni, amint az a sülködőnél tettük. A tengerimoslékban megközelítőleg kétszer annyi a táplálóanyag, mint a burgonyamoslékban, de kocákkal azt sem célszerű nagyobb mennyiségben etetni mint a másikat, azonban példánkban 0'1 kg. árpa megtakarítható vele. Cs. J. dr.

LÓTENYÉSZTÉS

2 kötet Írta: DÖHRMANN HENRIK Ára 112.000.— és postaköltség. Beszerzhető a „Patria” r.-t. könyvkiadójánál. Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

CIPŐK ÉS BAKANCSCOK

legelőcsébb gyári árban. Férfi munkásbakancs, fekete bőrből, 40-46 sz. K 145.000 Férfi sárga szőrszálbőrű bakancs, egyben szabott, kipurkált tartós. 40-46 sz. 798 K 175.000 Férfi sárga strapapuc, amerikai forma, 40-46 sz. K 145.000 Férfi prima box (tűzős, seep forma) — K 250-275.000 Férfi sárga vagy fekete puhaszőrű strapacsizma. Ily. utca K 395.000 Sárga hálacsizma K 395.000 Postal rendeléseket pontosan teljesít. KISS H. CIPŐNAGYKERESKEDŐ Budapest, VII., Miksa-utca 13. (Dohány-u. sarok, New-York palotánál)

GROZIT bőrtedellemez erős, tartós, vibartálló! Kiválóan alkalmas gazdasági épületek és régi zsinóretetek átfedésére. Gyártja és tetőfedést vállal. „GROZIT” ASZFALT- ÉS KATANY, VEGETERMÉRGYAR Budapest, VI., Berzsi-utca 3. 8225 Telefon: 67-96

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
 Sürgőnycim: ROZULA 7434
Vásárolunk legmagasabb napiáron **lóhere- és lucernamagvakat**, mintázott ajánlatokat kérünk
 Telefon: 194-61 és 171-50

SZIVATTYUK
 KÖLDÖK-, CENTRIFUGÁL- ÉS LÉGSZIVATTYUK, KOMPRESSZOROK stb. minden kivitelben és méretben kaphatók a KLEIN, SCHANZLIN és BECKER, FRANKENTHAL németországi cég magyarországi képviselőinél!
JAUSZ TESTVÉREK, BUDAPEST
 VI., TERÉZ-KÖRUT 37. 8241 TELEFON: 150-44.

Mindenféle haszonállat részére **kitünő hizlaló és erősítő** a
Szücs-féle Lecithines-állattáppor
 de különösen **csökkent állatoknál** és **malacoknál** meglepő az eredmény!
 Megrendelhető: Szücs Sándor gyógyszerésznél. Budapest, V., Arany János-u. 29.

Mielőtt lucerna-, lóhere-, baltacim-, Viktoria- és Express-borsó-, mustár- és egyéb gazdasági magtermését értékesíti, tegyen mintázott ajánlatot:

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.

Budapest V., Zrinyi-utca 14. szám.

Telefon: 141-10 Sürgőnycim: Földesur Budapest

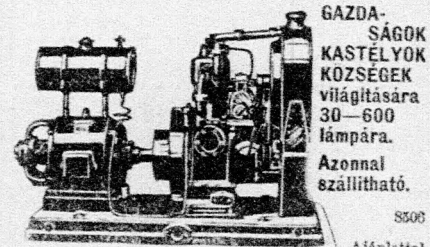
Szállít azonnal szénkéneget prima kül-földi árut.

Olcson eladó egy alig használt, teljesen üzembépes, modern, **KEMNA-féle**

tárcsás kultivátor

Szíves érdeklődések „Gözekés 8519” jelű ígére a lap kiadóhivatalába kéretnek. 8519

VILÁGÍTÁSI KÖZPONT
 Simmering Benzínmotoros-Dinamó legolcsóbb, legjobb, legmegbízhatóbb

RÁCZ F. mérnök, Budapest, V., Falk M.-u. 8.

Uradaimi falkolában kitermelt elsőrendű amerikai

kőriscsemete

eladó. Felvilágosítást nyújt: báró Molnár Viktor gazdaságainak központi irodája, Nyiregyháza. Postafiók 25. Telefon: 3-85 8532

LÓSZERSZÁM

igás páronként ... 1,400.000 K-tól
 parádés páronként 3,300.000 K-tól

ÁLLATI BŐRÖKET

kikészít, felesbe, bér munkában, vagy ad cserébe **lószerszámot, blankbort** esetleg megvesz készpénzért.

Gépszij minden méretben.

Munkásbakancsok legolcsóbban.

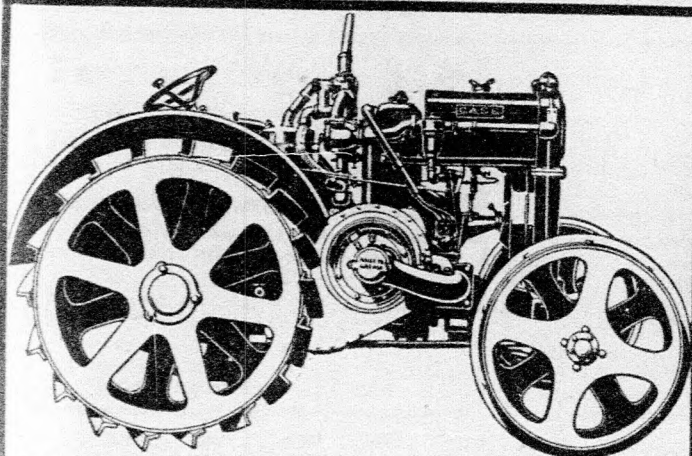
SZEGŐ VILMOS

bőrgyára
 Pesterzsébet, Határ-ut 61.
 Telefon: 151.

Városi iroda és mintaraktár: 8303

„SATUS” r.-t.-nál

Budapest, Csengeri-u. 86.
 Telefon: 173-46

Mindig csak a legjobbat szállítani

Több mint 40 év óta cégünknek ez a tradíciója és ez vezetett, midőn a **CASE** amerikai traktorgyár kizárólagos képviselőit elvállaltuk.

Mindenki, aki traktor iránt érdeklődik, várja be a **CASE** traktorok nyilvános bemutatását, mert

- a **CASE** traktor szerkezetében kúpos fogaskerék vagy végtelen csavar egyáltalán alkalmazva nincs, melyek más traktornál az erő nagyrészt megemészthetik;
- a **CASE** traktor szíjtárcsája közvetlenül a forgattyus tengelyen ül, csépléskor az egész fogaskerékszerkezet áll;
- a **CASE** traktor-nál csépléskor nem kell a szíjat keresztelni;
- a **CASE** traktor forgattyus tengelye három csapágiban jár;
- a **CASE** traktor-nál a forgattyus tengelynek és a hajtórudaknak csapágycsúcsait olajszivattyú látja el nyomás alatt kenőanyaggal;
- a **CASE** traktor összes tengelyei nagy és erős hengeres csapágycsúcsban járnak;
- a **CASE** traktor gépje kicserélhető hengerekkel bír;
- a **CASE** traktor beépített hatásos gyorsabályozóval van ellátva;
- a **CASE** traktor a hűtővíz mozgatására külön szivattyúval bír;
- a **CASE** traktor-nál a ventilátor hajtásához nem kell szíj, amely gyakran megnyulik vagy elszakad;
- a **CASE** traktor-nál a gyújtáshoz magasfeszültségű Bosch-mágnes van alkalmazva;
- a **CASE** traktor valódi Sack-féle ekével szánt. 8306

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál:

PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

TÖZEGKORPÁT
 ÉS
ALOMTÖZEGET

légszáras állapotban azonnal szállít a **TÖZEGKITERMELŐ R.-T.**

Központi iroda:
 Budapest, V., Tükör-utca 4. sz.
 Telefon: 38-91, 68-13, 71-98
 Termelőtelep és gyár:
 Fonyód (Somogy m.)

Tejüzemek részére

a Magyar Királyi Földmíveléstudügyi Miniszterium 19.000/1925. számú rendelete értelmében f. év november 1-től szükséges és 98.279/25. sz. jóváhagyása alapján készült

Tejüzemi naplót

25 lapos terjedelemben kemény papírkötésben, darabonként... 30.000 koronáért
 ugyanazt jobb papírból, 1/2 vászonkötésben, darabonként... 75.000 koronáért
 + csomagolás, forgalmazás és portó, szállítja a

„PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T., nyomtatványosztálya
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Tejszövetkezeti nyomtatványok állandóan készletben!

Kisírdetési díj: Minden az egyeztető beiktatása 1000 K, a legkisebb hirdetés díj 10 szög 10.000 K.

KISHIRDETESEK

Beiktatandó díjakra vonatkozóan a hirdetésnek csak a megadott hirdetés v. hirdetés díjával kell számítani. A köztelemek díjaitól is kivétel a hirdetés díjaitól.

Díjtalan állasközvetítő... Kertész, aki a méhészethez... Tehénészgazdát keresek... Béresgazdát keresek...

Kertész, 35 éves, keresz... Tehénészgazdát keresek... Béresgazdát keresek...

Gazdatiszt, 35 éves, keresz... Földművesiskolát végzett... Segédítst, irnok állást...

Kortész, 50 éves, nős, gyer... Gépészkövác, okleveles... Kovácsmester, 30 éves...

Arvaleány, gazdatiszt... Állást keresek... 43 éves, bognármester...

Szakképzett virág- és... Újévi belépésre állást keres... Saját kérelmére B-listára...

Paradéskocsinak ajánl... Szijgyártó-nyerges... Komorna, 25 éves, já...

Kertész, 50 éves, családos... Kiváló gyakorlati bíró... Uradalmi kertész, nős, kis...

Külön eresítés helyett... Kertész, 50 éves, családos... Kiváló gyakorlati bíró...

ÁLLÁST KERESŐK... 35 évi gyakorlati, akadé... Állást keresek báro Hatvany...

Segédítst, irnok állást... 20 évi gyakorlati, földm... Számtartói vagy segéd...

Kortész, 50 éves, családos... 32 éves ny. áll. kertész... Gépészkövác ajánlkoz...

Kertész, 50 éves, családos... Kertész állást keres, ki v... Kőműves, ács, cserpe...

Úradalmi kertész, nős, kis... Szeszgyárvezető oklevél... Mezőgazda, szőlész, borás...

Biharmegyei kondásszám... Vizsgázott gépészkövác... Műkertész nagy gyakorlat...

Kertész, 50 éves, nős, kis... Kertész, 35 éves, nős, kis... Kertész, 35 éves, nős, kis...

Gazdasági alkalmazottak... Január 1-én belépésre b... Gőzkegépészt keresnek...

Magyaróvári végzettség... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

Gazdatiszt, 35 éves, keresz... 20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves...

Gazdasági alkalmazottak... Január 1-én belépésre b... Gőzkegépészt keresnek...

Magyaróvári végzettség... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

Gazdatiszt, 35 éves, keresz... 20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves...

Gazdasági alkalmazottak... Január 1-én belépésre b... Gőzkegépészt keresnek...

Magyaróvári végzettség... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

Gazdatiszt, 35 éves, keresz... 20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves...

Gazdasági alkalmazottak... Január 1-én belépésre b... Gőzkegépészt keresnek...

Magyaróvári végzettség... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

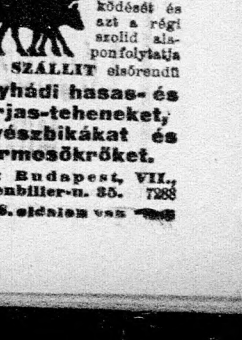
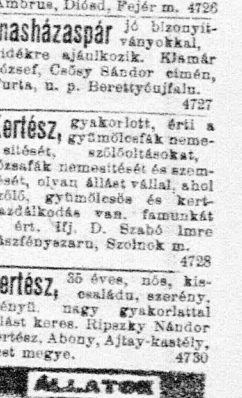
20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves... Ispán állást keres, 35 éves...

Ispán állást keres, 35 éves... 20 évi gyakorlati, földm... Gazdatiszt, 35 éves, keresz...

Gazdatiszt, 35 éves, keresz... 20 évi gyakorlati, földm... Ispán állást keres, 35 éves...

TRAKTOROKHOZ legalkalmasabbak — csekély hajtóerősükségletük folytán — az **államgépgyári acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.**

Államgépgyári gőz-, benzin- és „Astra“ szivógázlokomobilok, szalmakazalozók és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök állandóan raktáron

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. szám.

„AVENA“ Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T.
szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok Szállítványok címzendő: Marha-, borjú- és juhállományok: „AVENA“ R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér. Sertésállományok: „AVENA“ R.-T., Budapest-Ferencváros, Sertésvásártér. Központi iroda: Budapest, V., Nádor-utca 33. Telefon: 63-43, 63-44. Vásárolunk minden néven nevezendő terményműveket, valamint szénát és szalmát.

Gazdasági láncok

legolcsóbb napi áron kaphatók:

HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
sodronyfonat-, kerítés-, vasbutor- és láncgyár
Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59. szám. 7553
ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

Gőzekebárszántást

őzsi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek faiskolák, erdősítések mély rigolirozását elvállalja

Wolf Ernő, Budapest—Kelenföld
8476 Telefon: József 54-55 Sörgőnyelm: Wolfke Budapest

ERDÉLYI MÁRK
gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bárszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
Telefon: 191-17, 194-35
Sörgőnyelm: „Gőzeke“ Budapest

Lőtt vad

minden mennyiségben és legjobban értékesíthető

Szent István Tápszerművek R.-T.-nél
Budapest-Kőbánya, X., Maglódi-ut 17. szám
Telefon: József 50-45 Sörgőnyelm: Istvánvadász Budapest 8237

A világhírű

LANZ tejfőlőzőgépek

minden nagyságban raktárról szállíthatók.

Fejővödrök, tejmérők és egyéb tejgazdasági edények

A járástallal szolgál: 7990

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B
Sörgőnyelm: CASE BUDAPEST

Vállal BÉRSZÁNTÁST

legmodernebb, túlhevítő, majdnem teljesen új gőz- és gőzeke-készletek, billenőekékel teljes gyári javítását, új tüzszekekrények építését, minden-nemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET
szállít minden rendszerű gőzeke-hez raktárról, vagy készíti és javít rendelés után.
Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt készíti bármely
Mint a Delehael-gyár budapesti képviselője, állandóan raktáron tart és azonnal sz állít új

gőzeke-sodronyköteleket
minden méretben, eredeti gyári áron. 8331

McCORMICK MOTOREKE

Beépített regulátor
Fordulat önműködően szabályozva
Szijtárcsa a motoron
Levehető kapaszkodók

8273

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
VEZÉRKEPVEISELET

DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GŐZ- ÉS MOTOREKEOSZTÁLY
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
SÖRGŐNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST“
TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
ALAPITVA 1883

28 golyóscsapágy
Magasfeszültségű mágnes
Motorhengerek kicserélhetők
Légtisztítóberendezés
Működő részek portól teljesen megvédve

TRAKTOROKHOZ legalkalmasabbak — csekély hajtóerősükségletük folytán — az
Államgépgyári acélkeretű golyóscsapágyas cséplőgépek.

Államgépgyári gőz-, benzin- és „Astra” szivógázlokomobilok, szalmakazalozók és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges legjobb gyártmányú mezőgazdasági gépek és eszközök állandóan raktáron

A Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
 Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. szám.

„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T.

szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhfiókamányosok szállítványok címszűzők; Marha-, borjú- és juhcsálímányok; „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Marhavásártér. Sertészsállítványok: „AVENA” R.-T., Budapest-Ferencváros, Bertésvásártér. Közvetlen áru: Budapest, V., Nádashegyi út. Vásároljunk minden néven nevezendő terményneveket, valójában meg kell azonosítani

Gazdasági láncok

legolcsóbb napi áron kaphatók:

HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
 sodronyfonat-, kerítés-, vasbutor- és láncgyár
 Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5.
 Fiók: Budán, II., Fő-utca 59. szám. 7553
 ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

Gőzekebérszántást

őzsi és tavaszi szántást, gyepfőrést, szőlőtelepek faiskolák, erdőfészek mély rigóirózását elvégzi

Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld
 8470 Telefon: József 55-56. Sörgőnyeim: Wolffeke Budapest

ERDÉLYI MÁRK
 gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
 Budapest, VI., Lohel-utca 10.
 Telefon: 191-17, 194-20
 Sörgőnyeim: „Gőzeke” Budapest

Lőtt vad

minden mennyiségben és legjobban értékesíthető

Szent István Tápszerművek R.-T.-nél
 Budapest-Kőbánya, X., Maglódi-ut 17. szám
 Telefon: József 56-43 Sörgőnyeim: Istvánrad Budapest

A világhírű

LANZ tejtőlözőgépek

minden nagyságban raktárról szállíthatók.

Fejővödörök, tejmérők és egyéb tejgazdasági edények

Ajánlatot szolgál: 7030
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
 BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/3
 Sörgőnyeim: CASE BUDAPEST

Vállal BÉRSZÁNTÁST

legmodorosabb, költségteljes, majdnem teljesen új gépekkel, vállalkozó kivétel

gőzekekészítők, billendők teljes gyári javítását, új tözszekrények építését, mindenféle kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzekek raktárából, vagy készíti és javítja mindenféle újat.

Modellek után készíti bármely gépet, szarva vagy borjúszarvát.

Mint a Delebeel-gyár budapesti képviselete, állandóan raktáron tart a szarvát és borjúszarvát

gőzekesodronyköteleket

szarvát készítés, eredeti gyári áron.

McCORMICK MOTOREKÉ

Beépített regulátor
 Fordulat önműködően szabályozva
 Szijtárca a motoron
 Levehető kapaszkodók

28 golyóscsapágy
 Magasfeszültségű mágnes
 Motorhengerek kicserélhetők
 Légtisztítóberendezés
 Működő részek portól teljesen megvédve

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
 VEZÉRKEPVEISELET

DÉNES B.
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GŐZ- ÉS MOTOREKEOSZTÁLY
 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBERLŐ
 SÖRGŐNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST”
 TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
 ALAPITVA 1883